GUSTAVSBERGAREN

VÅREN 1968

GUSTAVSBERGAREN

Orts- och personaltidning
Utgiven av diskussionscirkeln
Forum, Gustavsberg
Redaktör och ansvarig utgivare:
Edla Sofia Arvidsson
I redaktionen:
Margareta Hald
Fotos Hilding Ohlson
Redaktionens adress:
AB Gustavsbergs Fabriker,
Gustavsberg
Telefon 0766/301 00
Postgiro 27 51 73
Övriga i redaktionskommittén:
Fritz Berg
Bertil Peterson
Axel Björkman
Pren.avgift pr år 8:— utlandet 10:—
Tryck: E. Olofssons Boktryckeri AB
Stockholm 1968

Årg. 26. Nr. 2

Ur innehållet:

Från redaktionen, 1 — Blockläsning i grundskolan, 2 — Modernäringen, 4 — Företaget, 8 — Nya ansikten, 9 — Västerut, 10 — Vinterlov, 12 — Saltstänk, 13 — Bildsida 14—15 — Waxholmsgubben, 16 — Finska klubben, 17 — Konsum — Domus, 18 — Konferenssalen, 20 — Daghemsverksamheten, 21 — Vårdikt, 22 — Samuel Svensson, 23 — Glassen, 24 — Teatern, 25 — Pastorsämbetet, 26 — Konfirmation, 27 — Studentexamen, 28

Omslagsbild: Det våras kring Klubbudden

Visst är det vår. Bara detta att få pränta VÄRNUMMER på denna utgåva av GUSTAVSBERGAREN inger oss lyckokänslor. Detta är lönen för en lång vinter. Att det sedan blir tidernas sommar i år lovar bl.a. Vaxholmsgubben. Läs och njut av hans läsvärda förutsägelser längre fram i tidningen. Skulle spådomarna till äventyrs inte slå in så medge att det är trevligt också att få drömma om önskesommaren.

När tidningen kommer ut i brevlådorna står vitsippsbackarna lika lockande som på bilden ovan. I allmänhet dock utan så vackra bladkronor. Den här backen ligger någonstans längre ut på Wärmdö, mera avslöjar inte fotografen Hilding.

På vårdiktsidan skaldar Mary lite bittert om den bortskrämda våren och ser tetrapak bland sipporna medan Arne hoppfullt hälsar den ljusnande tid.

Vårt nöjesliv är rikare än många tror. Se bilduppslaget. Leif och Hilding gjorde ett svep några vårvinterkvällar och fann fest och dansglädje. Tyvärr fick vi inte med någon bild från popgalan.

Blockundervisning är ett nytt begrepp i grundskolan som vi får lära oss en del om på nästa uppslag och fyra sidor om Farsta gård ger en liten vink om var redaktionen har en bit av sitt hjärta.

Att dagens pensionär är en klarsynt och hängiven resenär det har vi vetat länge och en av de våra, rektor Gezelius, reste till andra sidan av jordklotet. Den kallaste av januaridagar kom en solig reseskildring till redaktionen. Ni kan läsa den i detta nummer.

Finska spalten blev till en helsida och vi gläds med våra finländska vänner över deras framgångar. Tidningen innehåller detta och mycket mera, men allt fick inte plats trots det utökade sidantalet.

Nästa nummer kommer till midsommar. Till dess, låt oss njuta av våren.

Redaktionen

BLOCKLÄSNING I GRUNDSKOLAN?

Skolstyrelsen i Gustavsberg har i dagarna hos länsskolnämnden begärt att från och med nästa läsår få bedriva försöksverksamhet med blockläsning på grundskolans låg- och mellanstadium.

Den tidigare helt dominerande undervisningsformen med läxa och läxförhör som viktigaste moment gjorde de korta arbetspassen nödvändiga. Rasterna behövdes för att eleverna skulle tillgodose sitt rörelsebehov och för att skapa omväxling under skoldagen.

Grundskolans läroplan förutsätter en helt annan metodik i undervisningen. Eleverna får under lektionerna ägna sig åt en mer mångsidig och betydligt ökad aktivitet. Lärarens huvuduppgift är att organisera inlärningstillfällen och fungera som arbetsledare. Undervisningen samlas och samordnas genom att man väljer större sammanhängande arbetsområden och låter all aktivitet koncentreras till det aktuella området.

Låt oss ta exemplet Asien. Arbetet kan omfatta följande:

Kartstudier, namngeografi, klimat, växt- och djurliv, produktion, miljöskildring, historia, religioner, aktuellt, ordkunskap samt anknytningar inom teckning och musik. Som synes omfattar detta alla skolämnen. Detta innebär att all verksamhet under 3—4 veckor helt kretsar kring ämnet Asien.

I klasser där man använder detta arbetssätt hackas undervisningen sönder av raster och lektionsbyten. Mycket tid åtgår vid igångsättning och avslutning av lektionerna. De mindre eleverna skall byltas på vintertid och hinner knappast ut på rasten.

Blockläsning innebär att lektionerna sammanföres till längre arbetspass och att rasterna sammanslås till en eller ett par långa raster. Skoldagen blir på så sätt mer koncentrerad och lördagens lektioner slås ut på de övriga dagarna. Ett veckoschema med blockläsning kan se ut som nedanstående.

Fördelarna med ovanstående schema är:

1. Arbetstiderna anpassas till undervisningsmetoderna i dagens skola.
2. Eleverna får ostört arbeta med sina uppgifter och tiden utnyttjas effektivt.
3. Undervisningen måste göras stimulerande och omväxlande om eleverna skall orka med de långa arbetspassen.
4. Eleverna får ett par långa raster och hinner verkligen ut och få den avkoppling de behöver.
5. Den oro och de disciplinproblem som alltid

TID	MÅNDAG	TISDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LÖRDAG
8.00- 8.30	Ma	Ma	Ma	Oä/Sv	Ma	
8.30- 9.00	Ma	Oä/Sv	Ma	Oä/Sv	Ma	
9.00- 9.30	Eng	Oä/Sv	Eng	Oä/Sv	Oä/Sv	
9.30-10.00	Mu	Oä/Sv	Te	Oä/Sv	Oä/Sv	
10.30-11.00	Gy	Eng	Oä/Sv	Te	Gy	
11.00-11.30	Gy	Eng	Oä/Sv	Te	Gy	
12.30-13.00	Oä/Sv	Sl	Oä/Sv	Sv	Mu	
13.00-13.30	Oä/Sv	Sl	Oä/Sv	Hk Eng	Oä/Sv	
13.30-14.00	Oä/Sv	Sl	Oä/Sv	Hk Eng	Oä/Sv	
14.00-14.30		Sl		Hk Eng	Oä/Sv	
14.30-15.00		Sl		Hk Eng	Oä/Sv	

finns i skolan och som ofta uppstår i samband med rasterna minskar.

6. Fem-dagars arbetsvecka införs i skolan utan någon förlängning av läsåret.

Naturligtvis finns även nackdelar:

Blockläsning kräver en ytterst noggrann planering av arbetet.

Läraren måste organisera en smidig övergång mellan olika aktiviteter inom ett block. Eleverna skall få tillfälle att röra sig under lektionsblocket. Det kan ske genom att man sjunger en rörelsevisa men också en så enkel sak som att hämta nya uppgifter måste *planeras* in i lektionen.

Man skulle kunna tro att de långa arbetspassen blir tröttande särskilt för de yngre eleverna. Vid Eiraskolan i Stockholm har man prövat blockläsning i tre terminer. Man har arbetat med block upp till 180 minuter utan att notera någon större trötthet.

De långa rasterna kan vara problem vid dåligt väder, ett problem som för övrigt finns även i dag vid lunchraster vintertid. På Eiraskolan har man löst detta genom att låta eleverna vara i matsal och bibliotek på dessa raster.

Blockläsning har hittills prövats i tio skolor i landet. Erfarenheterna är till övervägande del positiva. Flertalet elever och lärare har i enkätsvar uppgivit att man inte kan tänka sig att återgå till det tidigare schemat.

I Gustavsberg har blockläsning prövats i två klasser under en fjortondagarsperiod. Både lärare och elever var mycket nöjda med försöket. Arbetet flöt lättare och en enkät bland mellanstadieeleverna gav följande resultat:

	Instämmer	Vet inte	Tycker annorlunda
Vid BL går lektionerna fortare	21	0	0
Det är bra med de långa rasterna	19	1	1
Vid BL hinner man mer på lektionstiden	17	4	0
Man blir tröttare vid BL	3	6	12
Dagarna går fortare vid BL	16	5	0
De långa rasterna blir tråkiga	0	0	21
Hemma gillar dom BL	5	16	0
Kamraternas raster är störande vid BL	3	3	15
Det är bra med ledig lördag	21	0	0
De korta rasterna stör mitt arbete om jag måste gå ut på rast	15	2	4
Jag föredrar BL framför vanligt schema	19	2	0

I slutet av enkäten fick eleverna tillfälle att komma med egna synpunkter. Två ex: (med originalstavning)

"Att man hinner mer i Skolan

Att man sliper springa ut och rasta och sen in igen, så där går det ideligen."

"Fördelar: Att man har lediga lördagar, lektionerna går fortare, trevligare och man hinner mer på BL. När man har långa rasten hinner man lufta ordentligt. Och så har man lunchrasten också. Det är det enda som behövs för att lufta. Man blir inte alls störd av de andras raster."

"Nackdelar: Man får inte gå till Domus på långa eller lunchrasten. Det tycker jag man borde få. Tavelvakten hinner inte sudda och materialvakterna får ibland springa och hämta sakerna fort för att hinna med. Man hinner inte få tråkigt på långrasten. Och på tiominuters rasten hinner man inte alls."

B. Noraelie

Den nya fabriken — för plaströr — i Fristad under byggnation. Till företagsnämndens besök där, i Gånghäster och Reftele återkommer red. i nästa nummer.

MODERNÄRINGEN

När jordbruksutredningen och olika jordlotters vara eller inte vara tröskades i riksdagen, darrade det lite i en. Ett romantiskt darr, kan man tycka, förstås. Man såg Sverige framför sig som en enda stor vildvuxen skog med en jättestad här och där, fabriksanläggningar av aldrig sedda dimensioner, mjölken sipprande i pipelines från någon storproducent på andra sidan haven eventuellt — korna skulle man sakna. Någon fest på oxfilé t. ex. verkade inte vara möjlig ens för späckade portmonnäer.

Besök på Farsta

I Farsta kan man i alla fall ännu så länge träffa kreatur — kossor, tjurar och kalvar. Och det är trevligt! Där kan man också av Gunnar Ekström, som — med sex fasta medarbetare — basar för lantbruket, få veta hur det lantbruk fungerar, som ligger så nära och alltså kan verka stimulerande på omgivningen — om man nu har sådana behov.

I lagårn finns 165 kreatur, varav c:a 50 st. mjölkkor och resten ungdjur. På Lämshaga finns sedan 1951 en svinbesättning — 60 suggor, 150 gödsvin och 100 smågrisar skötta av en man. Men det kan hända att deras saga är all. I dag är nämligen så många grisar på ett ställe att betrakta som en *liten* besättning och inte tillräckligt lönsam. Stordrift är dagens lönsamma lösen också på lantbruksområdet.

Kossorna och grisarna är hela kreaturssortimentet. Hästarna har för längesen spelat ut sin roll, det vet man ju. Men 1951 fanns på Farsta sju par hästar, två par på Lämshaga och 1 par på Kårboda. Den som ser en häst här någon gång skall alltså veta, att den inte tillhör AB Gustavsbergs Fabriker utan träder in och hjälper till i skogen då och då, där hästen fortfarande kan vara till en viss nytta i den besvärliga terrängen.

Inne i lagårdsvärmen

Vi kliver in i lagårn — toppmodernt nybyggd 1944 — genom dörren med skylten "Obehöriga äga ej tillträde", en upplysning som jag med stor självövervinnelse respekterat i två år. Ett ganska ungt barnbarn brukar nämligen tillsammans med mig uppleva ungdjuren med gärdsgården emellan. Men nu är det inte säkert, att jag inte tar honom med mej in i lagårn en vacker dag.

Det första som slår mej är att lagårdslukten i min näsa är en annan än i min barndom, då jag hade intensiv direktkontakt med den under korta sommarsejourer. Den gamla var faktiskt behagligare, dagens är lite sur. Och det är klart, att fodersammansättningen är annorlunda — och bättre — nu än för 30—40 år sedan. Kraftfodret i dag är en blandning av oljekakor, spannmål, mineraler och s. k. spårämnen, vilka innehåller bl. a. järn och magnesium. I anslutning till lagårn finns två silos 1945) Arturi Ilmari Virtanen, som lanserat en konserveringsmetod för grönfoder, för att uttrycka sig lättfattligt. Och som många säkert vet.

902 Saba x 11/12 61 F 251 Gbg Hero M 760 Saba avk 7,738 l mjölk 4,1 % fetthalt 320 kg smörfett k 24/3 67 b 20/12 67 b k 29/9 68. Detta är ett visitkort tillhörigt en av lagårns bästa mjölkkor, Saba, drottningen av Farsta. Det talar om hur gammal hon är, vilka som är hennes föräldrar, när hon kalvade sist och när hon ska till nästa gång och hur mycket och hur fin mjölk hon producerat på ett år. Saba är nu så pass gammal, att hon snart har gjort sitt. En högproducerande mjölkko med en kalv om året kan bli åtta till nio år gammal. Sedan är hon mogen för slakt. Gamla tiders torpkor fick stå tills dom var 15 år gamla. Men då rörde det sej ju om husbehovsmjölkning av en lägre standard än dagens.

Medan vi beundrar Saba körs fodret in i en vagn på skena i taket för att delas ut på foderbordet. När man ser kossorna stå där på det hygieniska men hårda cementgolvet och idissla sin fina föda, som säkert är mer hälsosamt tillagad och portionerad än den vi själva förser oss med, vill man gärna fråga om inte kor kan känna vantrivsel, ja kanske t. o. m. stress. Jodå, vantrivsel visar sig i minskad mjölkleverans. Oro, brådska och andra sorters irritation smittar av sej också på kor.

Att stå dag ut och dag in på det hårda golvet kan också ta på gamla koben. Just när vi var på besök hade Rinda besvär med en av sina klövar. Klöven slits självklart ojämnare mot cement än mot forna tiders stampade eller trägolv. Den måste klippas

och ansas, "verkas", för att inte trycka ojämnt på fotens alla leder, som då ömmar och gör uppstigandet till en plåga.

Den goda mjölken

Att gå till lagårn och söka spenvarm mjölk lönar sig naturligtvis inte i dag. Vilket Hilding Ohlson måste beklaga — med sådan inlevelse som han talar om, när han kom med sin mugg och fick den fylld med denna delikatess. Om Smak ska man visst diskutera, och jag delar inte hans åsikt härvidlag. Gunnar Ekström kan visserligen handmjölka. Som alnarpselev lärde han sig under lagårdsturerna det han inte kunde redan. 15—18 kor skulle en elev mjölka två gånger om dagen. Nu går mjölken direkt från korna i rörledning ut i en tank i det helt kakelklädda grannrummet till lagårn. Där kyls den på en timme ner till + 4 gr. och förvaras två dagar innan den hämtas av MC Mjölkcentralen i Stockholm, d. v. s. 2×700 l. 4,2 % fetthaltig mjölk. Övriga 2×150 l. går till ungdjur och lantbrukets anställda. Mjölkdjurskalven får ur hink mammas råmjölk de två första levnadsdygnen, för att sedan leva på en blandning av sötmjölk och skummjölk c:a 8—10 veckor innan den sätts på fast föda. Råmjölken innehåller en mängd nyttiga saker: karotin antikroppar, som motverkar infektioner, vitaminer och den nyttiga äggvitan — av den koagulerar mjölken lättare vid uppvärmning — därav kalvdansen, denna mustiga rätt med ägg, socker och mandel. Råmjölken förändras successivt under fyra dagar tillbaka till den normala mjölken.

Veterinären är lagårns husläkare och kommer på regelbundna besök förutom när akuta problem måste lösas. Kontrollassistenten kollar fetthalt i mjölken och väger in mjölkproduktionen. Att bakteriehalten i mjölken håller sig inom hälsosamma gränser sköter mejeriet om.

Under kriget infördes den s. k. standardiseringen av saluförd mjölk. Den får inte överstiga 3 till 3,5 %. Vid den tidpunkt då detta genomfördes in-

rättades ett standardiseringsmejeri på Kattholmen och dettta fanns kvar ända till 1955. För den som är intresserad kan nämnas att av 4 % fetthaltig mjölk går det åt 25 l. mjölk till varje kilo smör.

Det finns lagårdar där mjölkkorna står inne hela säsongen. Men farsta-korna har sin utesäsong från 15 maj till 15 september, då dom går ute och är dekorativa i dom vackra sluttorna runt Tjustvik, Gottholmen och Farsta. Dom traskar hem morron och kväll för att mjölkas. För en amatörtänkare på kreatursodling måste det ju vara både skönt och nyttigt för korna att få vistas ute i friska luften en tredjedel av året. Att dom får bättre kondition är väl uppenbart. Det skulle man ju få själv. Blir osten och smöret värdefullare för oss av det? Månne man kan mäta det på något vis? Rent försöksmässigt visar det sig, att en ko som flyttas utifrån och in i lagårn får sämre mjölkproduktion än en som gör tvärtom också om det sker under innesäsongen. Ungtjurarna håller under sommaren till på Storholmen, där Hilding Ohlson har besökt dom en eftermiddag för några år sen, som ni kan se på bild.

Hos ungdjuren i logarna

Vi lämnar den goda stugvärmen hos korna och går ut i logarna, där ungdjuren håller till. För tillfället är dom ute i sina rastgårdar. För att Hilding ska få en bra bild ber vi Gunnar Ekström sällskapa ungtjurarna ett slag och frågar också hur farligt det är, det här med tjurars heta temperament. Man ska alltid vara försiktig. Man ska ha tjuren under ögonuppsikt, aldrig vända ryggen åt hjorden. Att tjuren börjar vänslas kan så lätt gå över i häftighet och aggressivitet, att man alltid måste ta dom på allvar. När stora stamtjuren 187 Sirbo ligger tjudrad och idisslar ska man låta honom vara — om nu någon skulle komma på den idén att närma sig honom. Men han inger väl så mycket respekt där han ligger i sitt stolta majestät, att det knappast är någon som får ett sånt infall.

Av ungtjurarna säljs numera endast fem, sex stycken för avel. Denna låga siffra beror naturligtvis på inseminationen. Resten går vid tvåårsåldern till slakt och blir fina biffar och filéer. En tvåårstjur väger slaktad ungefär 250 kg. Av en 11 år gammal tjur blev det 540 kg kött för charkuteritillverkning. Också Saba och hennes jämnåriga hamnar till slut i charkuteriet.

Kvigorna är nu i 15-månadersåldern färdiga att betäckas. Det är tidigare än förr. Men den tidigare "påläggningen" har visat sig ge bra mjölkkor och en billigare rekrytering. "Det ska böjas i tid det som krokot ska bli". Vid två års ålder är alltså de flesta kvigor färdiga att kalva. Av dem behålls så många som behövs för att hålla mjölkbesättningen konstant. Resten säljs dräktiga för avel, ungefär två månader innan kalvningen.

Den boskap som nu finns på Farsta är SRB, vilket helt enkelt betyder Svensk Röd Boskap och är en produkt av svensk ayreshireboskap och rödbrokig svensk boskap.

Av de 271 har åkerjord som finns på Gustavsbergs ägor ligger en stor del i permanenta betesarealer. Det är alltså de marker, där vi kan glädja oss åt att se våra SRB-kritter tillbringa sitt uteliv under sommarhalvåret.

Effektiv och medveten miljövård

Att lantbruket finns kvar i dag kan man kanske säga beror på att det har funnits så länge. Inom fabrikens marker ser man en landskapsbild av typ skärgårdsjordbruk med betesvallar naturligt framvuxna och använda i generationer. Detta anser man värt att bevara och underhålla, i synnerhet som man beräknar, att de trakter det här rör sig om — markerna ner mot Baggensfjärden — inte (nånsin, ska vi hoppas!) ska bebyggas. Jord- och skogsbrukets uppgifter är att vårda de 5.000 tunnland, som är fabrikens "ägor". Helst med så god avkastning som möjligt, naturligtvis.

Man diskuterar olika former av lantbruksrörelse, som kan passa in i denna dubbelverkan, miljövård med viss lönsamhet. Bl.a. är det på tal att sätta in s. k. lösdrift av biffkor. Det skulle då handla om den engelska rasen Hereford, kullig, rödbrun och vit om huvudet, benen och buken. Den skulle vandra ute helt i det fria, kalva på egen hand och ha sina barn diande till fram på höstkanten. På grund av vårt nordliga läge med snö och brist på naturligt foder ute under vinterhalvåret, så måste man ju flytta in den under denna tid tillsammans med ungdjuren i logarna. Där klimatet så tillåter lever emellertid denna typ av boskap i stort sett ett fritt uteliv hela året.

Lite om skogsbruket

Skogvaktare Manfred Lindstedt sköter de stora skogsmarkerna tillsammans med fyra fasta medarbetare. Av den arealen är 2.000 tunnland s. k. produktiv skogsmark, d. v. s. sådan mark som producerar mer än 1 kbm per har. Den produktiva avverkningen ger dels massaved dels sågtimmer. Fiskeby Pappersbruk i norrköpingstrakten är den huvudsakliga avnämaren av massaveden och sågtimret går till Tunabergs Trävaruaktiebolag i Nyköping.

Men en mycket stor del av avverkningen sker i samband med bebyggelse, för vägar och ledningar. Den stora gatan för den nya kraftledningen har varit ett ganska stort jobb under senare tid. Och finputsningen efter det arbetet är nu slutförd. Dessutom har soptippen vid Ekbacken utökats och där har också utförts en hel del huggning och ansning. Men man planterar också ny skog. Det rör sig om 10—20.000 plantor varje år.

Också inom skogsbruket lägger man största vikten vid att göra en fin miljö. Det arbetet koncentreras till tidpunkter, då virkespriserna inte är så förmånliga. Särskilt i år har den delen av arbetet varit huvudsaken. Man kan se resultatet av det på vägen som passerar Ö. Ekedal, där Hilding Ohlson varit med sin kamera.

Det här med landskapsvård är inte ett självändamål. Det är naturligtvis menat som en inbjudan till ett stimulerande friluftsliv för dom som bor och jobbar här. Ströva, åka skidor, cykla, (skogsvägarna är inga motorvägar) se, uppleva. Akta sippor och vivor och sånt som är smått och skört och vackert, så att det inte försvinner. Önska sej en skymt av en älgfamilj i skymningen. Lyssna till råbockens skrän och rävens ylande. Ha råd och tillfälle att leva ut sin naturromantik, om man är sån och annars bara må gott.

INFÖR EN JAPANSK TV-KAMERA

I mitten av mars besöktes Gustavsbergs hushållsporslinsfabrik av ett japanskt TV-team. Det var utsänt av NHK — det statliga japanska TV-bolaget. Det finns ytterligare ett par — icke statligt ägda — företag. Deras uppgift var att ge "An image of northern cities" — en bild av nordliga städer. De kom från Oslo och skulle vidare bl. a. till Helsingfors. Att kalla de två som var här — producent Kazutake Kamio och hans fotograf — för ett team är kanske att ta i, om man jämför med den apparat som ett svenskt dito utgör med sin personella och maskinella utrustning. Vilket också påpekades av Charlotte Adler från Sveriges Radios utlandsavdelning, som tjänade som deras värd under uppehållet i Sverige. En kamera, en lampa och ett smidigt och mycket lite störande närmande till objektet verkade nästan amatörmässigt. Man blev nyfiken på resultatet! Denna typ av samarbete mellan olika länders TV-producenter sköts med omsorg av Sveriges Radio. Det är en PR-verksamhet, som naturligtvis syftar till "gåvor och gengåvor". Ämnet för programmet rörde *stadsplanering, fjärrvärme, livsmedelsförsörjning* och *kooperation*. En runda genom HPF och ett besök i Stig Lindbergs ateljé kan man hoppas blir en god detalj i Kooperativa Förbundets verksamhet. Som guide åt sina landsmän tjänstgjorde Emy Fuzi, som jobbar hos Lisa Larson.

M. H.

Stockholms stads och läns nye hövding, förre "överståten" Allan Nordenstam och hustru Elma hade uttryckt en önskan att se Gustavsbergs antika produktion. Tillsammans med Carl-Albert Andersson och hans hustru togs de emot av Arnold Erderyd och tog god tid på sig för en intresserad runda i vårt påbörjade museums 1800-talsavdelning. Och avslutade med lunch på Säby. — Här bläddrar de i en priskurant från 1868. Men grejorna i förgrunden är inga antikviteter. Det är två nya dekorer. En flytande blå, Husar, av Stig Lindberg på servisen LL i flintporslin och den högra är prov på dekor för restaurangporslin.

FÖRETAGSNYTT

Ny ordförande

i Fabriks avd. 205 är Arne Johansson, BKF.

Till Koop. RM i bowling,

som spelas 27/4 i Stockholm, har vi anmält följande: Hans Hansson, Reinhold Arvidsson, Kjell Wahlgren, Ivar Johansson, Stig Englund och Sture Albertsson.

Förslagskommittén

har vid sammanträde den 26 mars premierat följande förslag: Nr 2828 35:—, nr 2829 35:—, nr 2871 500:—, nr 3291 35:—, nr 3328 35:—.

Fastighetsförvaltningen

har öppet för ärenden, som gäller bostadskö och reparationer tisdagar kl. 13.00—18.00 samt torsdagar kl. 13.00—16.00. Ärenden av jourkaraktär tas emot alla dagar under kontorstid.

Från vänster på bilden — verkmästare Carl-Gunnar Fagerlind, fabrikens byggnadsavdelning; ing. Verner Mårtensson, chef för produktionstekniska avdelningen, tidigare Jönköpings Mekaniska Verkstad; personalman Conny Rolf, Gustavsbergspojke med rik erfarenhet från personalbetonat arbete genom fleråriq anställning som arbetsförmedlare.

Från vänster formgivare Sven-Erik Juhlin, som efter genomgången konstfackskola, nu svarar för utveckling och design av plastprodukter.
Konstruktörerna Olav Pettersson och Rurik Kamb, vilka har konstruktion av formsprutningsverktyg som huvudsaklig arbetsuppgift.

Nedan t. h. Redaktionen "på allmän begäran".

Folkparksföreningen

har haft sitt årsmöte på Gustavsbergsteatern den 26 mars. Ur verksamhetsberättelsen kan noteras att det gångna verksamhetsåret utvisar en minskad omsättning i parken. Antalet parkbesökare uppgick till 15.000. 32 föreställningar har getts vilket ger ett genomsnitt på c:a 450 besökare per gång. Det ogynnsamma vädret på försommaren bidrog väl i hög grad till det något försämrade resultatet.

Nya biografen har döpts och heter numera "Gustavsbergsteatern". Den invigdes den 10 november med tal och sång och filmförevisning.

Styrelse för 1968 blev: K. Jansson, B. Arvidsson, S. Jansson, G. Larsson, N. Höglund, G. Aura och G. Alakangas.

De två avgående styrelseledamöterna, A. Björkman och E. Svensk, vilka båda i många år arbetat för parken och Gustavsbergsteatern, avtackades av årsmötets ordförande S. Wahrenberg, som också önskade den nya styrelsen lycka till i det fortsatta arbetet.

B. Arvidsson

FORUM - ÅRSMÖTE

Diskussionscirkeln Forum, utgivare av denna tidning, kallade till årsmöte den 21 mars 1968.

Till styrelse, som även verkar som redaktionskommitté, valdes: Fritz Berg, ordf., Axel Björkman, vice ordf., Margareta Hald, sekr., Bertil Peterson, kassör och Edla Sofia Arvidsson, redaktör och ansvarig utgivare av Gustavsbergaren.

Mötet var välbesökt och hölls i konferenssalen, Gamla Kontoret, f. d. Kyrksalen. Efter kaffe och förhandlingar visade Torsten Rolf Muséet med dess samlingar av gammalt gustavsbergsporslin. Han berättade inspirerat och personligt, om varje pjäs, med många intressanta glimtar ur gustavsbergares forna liv i helg och söcken. Red. hoppas att en gång få förmedla Torstens spännande minnen omkring gammalt porslin till tidningens läsare.

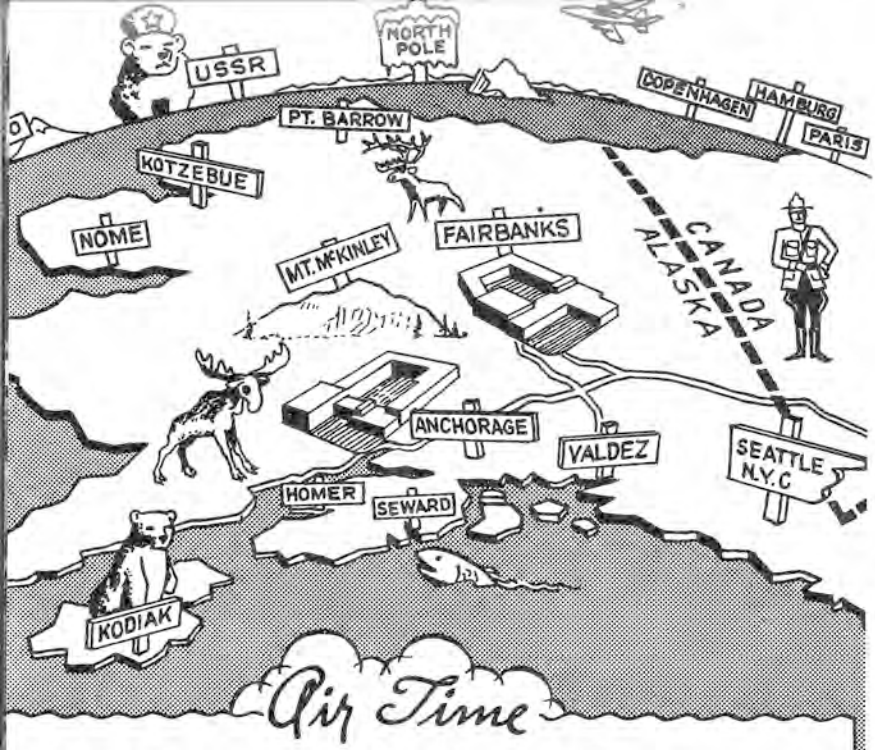

Fairbanks-Seattle .....2 h. 50 m.	Anchorage-Seattle .....2 h. 50 m.
Fairbanks-Anchorage .....45 m.	Anch.-Copenhagen-Amsterdam 9 h.
Fairbanks-Pt. Barrow .....2 hrs.	Anch.-Hamburg-Paris .....9½ h.
Fbnks.-Kotzebue-Nome 2 h. 10 m.	Anchorage-Seward .....45 min.
Anchorage-N.Y. City .....7 hrs.	Anchorage-Homer .....2 h. 5 m.
Anchorage-Tokyo .....6½ hrs.	Anchorage-Kodiak .....3 hrs.

VILH. GEZELIUS

FÄRD

Solen hade nyss gått ned över den väldiga flygplatsen utanför Amsterdam — Schipkol — som nyligen byggts ut till en mycket imponerande anläggning.

Min hustru och jag hade just tagit farväl av äldsta sonens familj, som vi gästat på genomresa, och när vi satt oss tillrätta i DC 8:an, tänkte vi båda på armnypet för kontroll om detta var dröm eller verklighet.

Vi granskade ännu en gång biljetterna och där stod Anchorage—Tokio—Manila—Bangkok. Drömresan för pensionärer.

Motorerna ökade sitt dån, planet rusade framåt banan och vi njöt av det härliga lyftet, då farten blivit så hög, att markkontakt är onödig. Vi flög och kände att det bar brant uppför. Den stora staden med de många ljusormarna syntes allt större men snart såg vi endast spridda moln under oss och en skymt av havet därnere. Himlen över oss hade mörknat, men i väster syns ännu en ljusrand från den vackra solnedgången.

Kl. är 17.00 söndagen den 17 dec. 1967. Vi skall inte landa i Alaska förrän om 10 timmar eller kl. 3 på natten. Då får vi vara med om söndagens solnedgång återigen, sedan vi sett solen höja sig något över horisonten i väster. — Jag ändrar inte min klocka under färden för att fullt kunna avnjuta spänningen i flygplanets kapplöpning i tid och rum.

Vår färdriktning är nordväst över Norska havet mot Grönlands nordkust med ringa avstånd (5 mil) från Nordpolen, därefter västerut mot Anchorage i Alaska. Ljusranden i väster har försvunnit och på vår höjd av 12.000 m ser vi endast några stjärnor.

Uppmärksamheten tas nu i anspråk av en steward, som demonstrerar våra möjligheter till livräddning i händelse av nödsituation. Sedan serveras en god middag och under en timmes tid har vi full sysselsättning. Så studeras tidningar och böcker men snart släcks den ena lampan efter den andra och sömnen kommer smygande i det entoniga ljudet från motorerna. Luften känns frisk och temperaturen behaglig.

Vid uppvaknandet börjar jag genast spana västerut. Där skall överraskningen möta oss i form av soluppgång i väster, som vi med någon ansträngning inser vara söndagens solnedgång i Alaska.

Nordkusten skymtar under oss och det har börjat ljusna vid horisonten i väster. Om en halvtimme kanske vi har hunnit i kapp solen.

Vi flyger in över ett alplandskap med mycket vackert veckade berg och passerar strax invid Nord-Amerikas högsta bergstopp Mac Kinley om 6.200 m. Men så börjar dimvallar bli synliga i dalgångarna och våra piloter har tydligen svårigheter att finna någon öppning i dimstråken, som hastigt utvidgas. Så kommer kaptenens meddelande, att vi inte får landa i Anchorage utan måste gå ned på ett militärt flygfält.

Efter åtskilliga dykningar i dimman gav man upp och beslöt vända åter till Fairbanks, alltså tillbaka över alpmassivet, som nu glimtvis belystes av kvällssolen.

Tjock dimma täckte alltfort dalgångarna, men efter 45 min. gick planet beslutsamt ned och inom 5 min. hade vi landat i ett vintrigt landskap, där höga snövallar kantade banorna.

Enligt tidtabellen skulle vårt plan nu redan ha startat från Anchorage med ny besättning för att vara i Tokio inom 7 timmar. Men detta var inte vår huvudvärk. Oss saknade ingen i Tokio. Vår andra sons familj väntade oss till julaftonen i Manila. Vi hade gott om tid, och när vi omsider befann oss i ett väl ombonat motellrum beslöt vi att än en gång pröva sanningen i skaldinnans strof:

"På ställen, där man sover blott en gång,
blir sömnen ljus och rymden fylld av sång." —

VÄSTERUT

Efter 10 timmars flygning och 2 timmars väntan i en överfull terminal, sov vi gott men purrades redan kl 4 fm, lokaltid, och då smakade det utmärkt med kaffe och smörgås, som mycket provisoriskt tillhandahölls i lobbyn. Bussfärden på isiga vägar till flygfältet kom oss att oroas något inför starten, men sikten var nu god och väntan kort.

Det blev omedelbar start. Passagerarna placerades långt bak i flygkroppen. Det skulle göra det lättare för planet att lyfta sades det. Var banan för kort, undrade vi.

Allt gick normalt. Vi seglade lugnt ännu en gång över "Alperna", försökte se en skymt av det väldiga Mac Kinley och var inom kort i Anchorage. Nu gällde det att över Stilla Havet komma till Japan.

Vi startade före dagbräckningen och utan gnissel. Inom kort befann vi oss på dryga milens avstånd från Jorden där nere — uppe i rymden, fjärran alla Världens ävlan och oro. — Nåja, morgonens nyheter nådde oss, förmedlade av måndagens morgonfärska Alaska-tidningar, där det rapporterades om läget i Mellan-Östern och Vietnam.

Förfriskningar serverades efter eget val och innan vi hunnit önska, hade vi framför oss dukad lunchbricka, som kom oss att glömma spaningen efter underliggande Stilla Hav, åtminstone den närmaste timmen.

Vid kabinfönstret tillbringar vi dock mesta tiden. Där går det lätt att meditera. Tankarna löper mellan forntid och nutid, i minnet dyker upp händelser och folk, då kartan anger att Berings sund inte är långt borta och att Sten Bergmans Kamtschatka snart bör vara inom synhåll.

Utsikten genom det lilla kabinfönstret är inte märkvärdig, snarare enformig. Men ger man sig tid att se och njuta, så blir man fascinerad av detta omätliga lufthav i vilket vår bräckliga farkost på 170.000 kg pressar sig framåt.

Himlen över oss är klar. Vi går några hundra m, gissar jag, över lätta moln och här och där syns under detta molnskikt flera andra mer eller mindre brutna och ofta söndertrasade. På grund av vår hastighet och de underliggande molnens rörelser i förhållande till oss och varandra, så blir synbilderna mycket livliga och ofta storslagna. Stundom händer det att en molnbank höjer sig framför oss och piloten väljer att gå igenom den. Vi får då känna på några lätta stötar och skakningar, då de uppåtströmmande vindarna träffar planet. Det blir mörkt och dystert en stund, men så är vi ute i klar luft igen och vi njuter av nya panoramor och funderar över vilka öar, som kan ligga under de nya molnbankarna vid horisonten.

Nu väntar oss snart en ny märkvärdighet. Datumgränsen, den ofta omskrivna linje, som under tidernas lopp ofta oroat den mänskliga samlevnaden, skulle nu passeras.

Våra samtal blev livliga, ja intensiva under försöken att komma till rätta med orsak och verkan beträffande fenomenet i fråga. Vi befann oss i närheten av 180:e meridianen och hade alltså lika långt till Greenwich om vi flög öster- eller västerut.

Vi ansåg att solen däruppe belyste vår färd måndagen den 18 dec., men om en kort stund skulle vi nödgas inse att denna samma sol slösade sin värme på oss tisdagen den 19 dec.

Kartan sade oss, att datumgränsen följer 180:e meridianen från pol till pol men med vissa avvikelser, så t. ex. i Berings sund, där gränsen löper mellan Sovjet och Amerika. Där använder ryssarna ett datum, som närboende amerikaner använder först 24 timmar senare. Datumgränsens läge har naturligtvis valts med tanke på de relativt ödsliga vattenvidder, där 180:e meridianen löper.

Gränsöverskridandet och ändring av datum upplevde vi vid 10-tiden men för eventuella infödingar på någon ö under oss hade väl den nya dagen börjat kl 0.00.

Nu frågas: Har vi på grund av det inträffade förlorat eller vunnit en dag? Svaret blir: Om vi nu vore kvar i Amsterdam upplevde vi denna samma stund måndagen den 18 dec. kl 23.00.

Vi har alltså under DC 8:ans hastiga flykt västerut förlorat 11 timmar och eftersom vår hemresa också skall gå i västlig riktning, så får vi nog vidkännas förlusten och avskriva den.

Vid ankomsten till flygplatsen i Tokio fick vi redan före passkontrollen ett brev, vari vår son meddelade att rum var beställt på Dai ichi Hotel i Tokio. Tullformaliteterna gick raskt och buss förde oss direkt till vår fasta punkt för 4 dagar framåt. Vad intensiv trafik innebär tror vi oss veta nu, och vi såg den i strilande regn. Vi hade ju också hamnat i världens största stad med minst 11 miljoner invånare.

Hotellet var också mycket stort och personalen mer än fulltalig. Sådan betjäning hade vi aldrig tidigare upplevat. Japanens artighet och takt hade vi ju litet hum om förut, men att få vara tillsammans med honom på ort och ställe var ändå något

helt annat. Hans artiga beredvillighet att stå till tjänst hade ingenting i sig av fjäsk och tillgjordhet. Allt verkade glad hurtighet parad med nobel värdighet. Samma fina förbindlighet var utmärkande för både gäster och personal — i hiss och vestibul, i matsalar och läsrum.

Vi var ganska trötta efter flygfärden, kanske också efter förändringen av tidsrytm. Det kändes skönt att stanna inne vid fönstret, som gav vid utsikt över en stad, nästan vilken som helst, om man undantar ljusreklamen, som gav prägel av orient.

I närheten löpte en mängd järnvägslinjer med livlig persontrafik. Flera tågsätt rusade samtidigt med hög fart i båda riktningarna. Vackra, moderna tystgående vagnar. Av godstrafik syntes ingenting.

Trötttheten överväldigade oss, men vid sänggåendet kom en liten överraskning. Invid sängarna stod inbjudande, gröna tofflor och på våra bäddar låg hotellets egna nattdräkter i form av kimonos, som var ljuvliga att se och högst angenäma att sova uti.

VINTERLOV I ALPERNA

De sjutton skidintresserade elever vid Kvarnbergsskolan, som under vinterlovet valt att åka till S:t Johann i Österrike fick uppleva en solig vecka i Alperna.

Resan företogs med flyg från Arlanda till München och med buss mellan München och S:t Johann. Många av deltagarna gjorde med stor spänning sin första flygresa.

S:t Johann, som ligger en mil från den mer kända vintersportorten Kitzbühel, är en välutvecklad turistort med utmärkta möjligheter till utförsåkning.

Deltagarna inkvarterades i grupper på tre olika ställen i S:t Johann, men samlades för gemensam middag i huvudförläggningen Gasthof Park. Denna ligger ett fåtal meter från ortens bergbanestation och därifrån förs man på några minuter upp till önskad höjd. I anslutning till bergbanan kan man välja mellan flera stolliftar för vidare uppfärd.

Nedfarten kunde väljas efter åkförmåga eller solens ställning på himlen och klarades mycket fint av de flesta. Efter några dagar övergick en del elever till att åka skidkälke, andra solade sig och tog promenader medan en tapper skara oförväget tränade slalom och störtade sig nedför allt svårare och brantare backar.

Solen sken varmt de flesta dagarna och vädret var hela tiden sådant att det inbjöd till skidåkning.

Efter en förmiddags flitig åkträning smakade lunchen förträffligt i solskenet utanför något av de hemtrevliga "Gasthus", som placerats där snön reflekterade solens strålar som bäst i alpsluttningarna.

Ett stadigt middagsmål fyllde kaloribehovet och efter middagen sökte sig ungdomarna gärna till något litet café för att äta tårta och fortsatte ofta till något ställe, där de kunde dansa och glamma.

Våra ungdomar skötte sig utmärkt och fick högsta betyg av värdfolket, som önskade dem välkomna tillbaks. Veckan gick alltför fort och många skulle säkert vilja återvända nästa vinterlov.

R. B.

Trettio ekrar förenas i ett nav
men av hålet beror hjulets gång.
Lera formas till ett kärl;
men av tomrummet beror kärlets nytta.
Dörrar och fönster öppnar sig i väggen;
av tomheten kommer husets gagn.
Medel är vad det varande innebär.
Det verksamma är vad som icke är.

Lao-Tzu (300 f. Kr.)

SALTSTÄNK FRÅN FARSTAVIKEN

Cirkeln är sluten

Nu sitter jag, som en gång det året 1939, högst upp under takåsen i Gamla Kontoret och betraktar ovanifrån den evigt oföränderliga Farstaviken. Vore det inte för den påträngande motortrafiken så skulle jag tvivla på tidens gång. Då i min allvarliga ungdom skrev jag inför samma utsikt, — utan en krusning låg viken — kväljande, gulgrå i färgen — måsarnas skri — ljödo som vilsna ångestrop — genom tystnadens dunkel. Den gången grät mitt hjärta för Warszawa, i dag konstaterar jag nyktert att färgen på Farstaviken stämmer förvisso. Men måsarna ser jag inte till. Det är en stor skara skrattande skator som slåss med änderna om brödbitarna på vägslänten vid bron. Dock, hav tröst. Med modernt reningsverk, god vilja och mera motion för min del, så har jag chans att ännu en gång i livet få bada i skräddarviken och se glada soldyrkare på kalsongbergets sluttning.

Detta gamla hus

Gustavsbergs pärla från 1826. De snart tretti år vi varit bekanta är bara en kort tid i en så ärevördig gammal nåds historia. Det gläder mig att huset under den tiden höjt sig från sitt förfall och bjuder oss trivsamma arbetslokaler. Vi slet hårt på huset -39. Och inte hjälpte det så mycket att jag flyttade över viken efter tre månader. Gamla Kontoret var genomgångsbostäder för ungdomar från alla Sveriges arbetslöshetsdistrikt. På östsidan fanns det också riktigt trivsamma familjelägenheter och på bottenvåningen i hörnan satt den snälla Fru Andersson i fönstret och passade fabriksporten. Det gamla huset låg innanför fabriksområdet då. Kyrksalen var museum, i dag är den modern konferenssal. Jag tror att den gamla nåden trivs med att åter stå i centrum och finner framtiden meningsfull vid Farstaviken.

Här under takåsen

hör jag duvorna kuttra och ser hur det våras vid Ekedal. Inte ett nybyggt hus kring denna stilla strand. Alla nybyggen på behörigt avstånd från denna vår käraste vattensamling. Hela raden från Blomkulan till Solhem ligger som förr i sina trädgårdar och på Farstasidan drömmer Täcka Udden i sin konvaljeskog om fornstora dar.

Denna tidning har fått redaktion, adress Gamla Kontoret och läsekretsen är välkommen att hälsa på vid tillfälle. Vi bjuder bland annat på en stärkande promenad uppför alla trapporna. Förr ansågs det ohälsosamt att bestiga trappor, nu är det nyttig motion. Så knalla på bara.

Ett råd i all välmening

Se till så att ni inte vaknar en morron och har utnämnts till redaktör utan förskyllan eller värdighet. Tro mig, det är i knepigaste laget och typografsakkunniga talar ett eget fikonspråk. Jag hade flunsa härförleden. Jodå, det var visst influensa. Den allra finaste engelska sorten med belevade nysningar och världsfrånvänt näsdropp. Jag låg på rygg i tre dar. Ingen vanlig ointressant förkylning kan få mig därhän. Som tre söners moder bör jag vara immun mot de flesta kända baciller förmedlade genom de kära ätteläggen via daghem, lekskolor, enhetsskolor, grundskolor och försöksgymnasium. Jag vaknade ur en något febrig dröm vid att telefonen ringde. Man vet ju hur man ordnar det för sig så jag lyckades få tag i luren utan att stöta ner mer än ett kaffegods GB nr. 1, ben, dek. 2477, ett paket pappersnäsdukar och Veckoschakalen med kronprinsens flammor.

En sympatisk röst

från tryckeriet frågade om det var min mening att det skulle vara höjd grad från nio garamond till nio på tio, arton cicero istället för tretton och halvfet antikva i ingresserna. Vad jag svarade? Ingenting. Jag berättade om min utomordentligt intressanta sjukdom medan jag lurade ut ett sätt att koppla om samtalet utan att förlora ansiktet. Vad det betydde? Vet Ni inte det. Det lär vara det här ni läser nu utom det sista som alltså inte var min mening. Vi människor förstår inte alltid meningen med det hela om vi inte får sanningen förklarad för oss.

Ja, på tal om det kan någon förklara för mig varför det aldrig blir vår i år. Nej, bry Er inte om att svara det är bara mitt sätt att besvärja makterna. Jag har ingen tumme med dem. Skriver jag att vädret är som honung kring Farstaviken så blir det snöglopp, snålblåst och elände när Gustavsbergaren kommer ut. Det är sant som de säger de lärde, att spå är svårt — isynnerhet om framtiden.

Edla Sofia

Att roa sej, att vara lustelig, det måste man ju. Hilding o
ganiserade nöjeslivet. Dom har besökt de "lokaler" där m
teater, ha det sällskapligt trevligt i lite större skala än i he
kallas nöjesliv, egentligen, även om man kan ha ganska så
Man kan alltså dansa gammalt i Scenstudions regi i Bergas
Grisfest på Strandvik i Tjänstemannaklubben.
En kombinerad teater- och danskväll i stan hade Sanitetsf
Änkan med efterföljande middag och dans på Solliden. –
rad i Bergasalen eller teater på Gustavsbergsteatern.

Leffe har tagit sej en titt på det or-
kan hyra in sig och dansa, äta, spela
mets lugna vrå. Det är väl det som
evligt i mindre skala också.
en — eller också gå samman kring en

rikens verkstadsklubb ordnat, Glada
Finska Klubben roar sej med maske-

Att roa sej, att vara lustelig, det måste man ju. Hilding och Leffe har tagit sej en titt på det organiserade nöjeslivet. Dom har besökt de "lokaler" där man kan hyra in sig och dansa, äta, spela teater, ha det sällskapligt trevligt i lite större skala än i hemmets lugna vrå. Det är väl det som kallas nöjesliv, egentligen, även om man kan ha ganska så trevligt i mindre skala också.

Man kan alltså dansa gammalt i Scenstudions regi i Bergasalen — eller också gå samman kring en Grisfest på Strandvik i Tjänstemannaklubben.

En kombinerad teater- och danskväll i stan hade Sanitetsfabrikens verkstadsklubb ordnat, Glada Änkan med efterföljande middag och dans på Solliden. — Finska Klubben roar sej med maskerad i Bergasalen eller teater på Gustavsbergsteatern.

ROSLAGSSOMMAR!

Varm sådan, men i inlandet åskrisk.
Bad-, bil- och seglarsommar!
Semesterfin!

Så här års, i synnerhet efter denna genomlidna vinter, frågar vi oss lite' till mans hur fortsättningen blir. Och vem svarar på det? Jo, Ni gissade rätt, naturligtvis vår gamle bekanting Waxholmsgubben och så här siar han om sommaren 1968.

Allmän översikt.

När detta skrives här ute i mitt lilla viste i Roslagen är mars ännu ej slut. Vipan har dock kommit för gott och lärka, bofink och skrattmås har varslat med sina förtrupper att våren är i antågande. Sedan ett par veckor har Kanholmsfjärden varit isfri och Ålands hav liksom Kvarken haft öppet vatten. Att växtligheten varit sen beror på vattnens tidigare nedkylning och de kalla nätterna men andra gamla märken ger oss löfte om en bra sommar. Så till exempel varslar markernas och inte minst vattnens djurliv och det låga vattenståndet om i stort sett detsamma. Visserligen avtar nu solfläckarna några år framöver och det brukar stå i proportion till väderlekens växlingar. Mindre solfläckar = svalare somrar — mildare vintrar och jämnare nederbörd fördelad på samtliga månader under året, som tyder på en god sommar.

MAJ

Full sommar råder från början och de regn, närmast regnskurar, under första veckan och sista tredjedelen befrämjar bara växtligheten och kommer i samband med sydvästvindar. Strax före, under och efter medio varmast i de västra delarna, något svalare på ostkusten. En fin månad utan nattfroster.

JUNI

Sommaren fortsätter och även nu slipper vi undan nattfrosterna även under de s.k. järnnätterna. Från andra veckans slut och fram över medio hög dagsvärme med svaga, växlande vindar efterträdes av ostadigare med regnskurar och sydvästvindar. Men som bonden säger efter gammalt: "vi kan aldrig få för mycket regn före midsommar . . .". Lagomt till helgen stadgar sig vädret varför vi i stort sett kan räkna med en *fin midsommarhelg om även något kylig. Varm månadsavslutning.*

JULI

Semestermånaden sedan gammalt bjuder i år på rätt så växlande väder beroende på ombytena av hög värme och hastiga omslag med tillfälligt svalare väder troligen med åska. De bli dock mest kännbara långt inomskärs. *Fruntimmersveckan övervägande både torr och varm frånsett en och annan åskskur.*

AUGUSTI

Nu har vi den verkligt varma sommaren i kustbandet som dessutom bjuder på för årstiden höga vattentemperaturer. De övervägande ostliga till sydliga vindarna driver nämligen in det uppvärmda ytvattnet till kusterna. Månaden dock, liksom juli, åskrik med hastiga väderleksomslag troligen med åska och skyfallsliknande regn men av kortvarig natur. En fin semestermånad. Bäst mellan 6—18.

Ja, det är i stort sett vad vi har att vänta oss de närmaste månaderna. Vad som ytterligare kan sägas att skogsbären ger rik utdelning och på grund av åskskurarna och det växlande vädret kan vi säkert vänta oss en fin-fin svamphöst. För den senare delen blir den trots ansatsen av höststormar omkring den 4 och den 12 september en framför allt i kustbandet varm och fin avslutning av den rätt så goda sommaren. I förhoppning att denna min spådom skall slå in, helst ännu bättre, återstår bara att önska Gustavsbergarens läsekrets ett lycka till.

Waxholmsgubben

FINSKA SPALTEN

Gustavsbergin Suomi-Kerhossa on nyt harrastettu lentopalloa kaksi vuotta ja on se saavuttanutkin tukevan jalansijan erikoisesti suomalaisten keskuudessa. Olemme pyrkineet saaman kaikki mukaan reippaan liikunnan ja urheilun pariin. Erikoisesti kesällä on lentopalloilusta tullut suosittu harrastus. Harjoituksia on ollut kesäaikana jopa 3—4 kertaa viikossa Ekvallin urheilukentällä. Talvella on tilanne ollut vaikeampi. Olemme saaneet käyttöömme koulun voimistelusalin vain 1 1/2 tuntia viikossa ja tämä on asettanut rajoituksia suuremmalle harrastaja-määrälle ajan lyhyyden vuoksi.

Olemme myös kouluuttaneet tämän kahden vuoden aikana Lentopallojoukkueen, joka on saavuttanutkin jo varsin kiitettäviä tuloksia, joista ennenkaikkea mainittakoon Svenska Volleybollförbundet, in II Div. sarja voitto, jolla nousimme Ruotsin mest. sarjaan.

Lisäksi veimme RSKL:n mestaruuden 1967. "Meillä Gustavsbergiläisillä" onkin vain yksi "murhe"! Milloin tule aika, että saamme tänne urheiluhallin. Esim. meidän pieni seuramme joutuu taloudellisesti kovalle koetukselle, koska joudumme kaikki sarja-ottelut pelaamaan vieraissa.

Toivonkin, että me kaikki Gustavsbergiläiset ojentaisimme "auttavan käden" vaikeuksissa kamppailevan joukkueemme tukemiseksi.

GSK:n lentopallojoukkueen valmentaja
Eino Haavisto

Gustavsbergs Finska Klubb har haft Volleyboll på programmet i två år nu och sporten blir allt populärare, i synnerhet sommartid.

Vi har träning 3—4 gånger per vecka under sommarhalvåret men vintertid har vi det sämre. En och en halv timma i veckan kan vi få låna Kvarnbergsskolans gymnastiksal, men det räcker inte för att komma igång med större grupper. Under de här två åren har vi tränat upp ett Volleyboll-lag som redan haft fina framgångar. Vi kan nämna vår seger i Svenska Volleyförb. div. II och med den kom vi upp i div. I, Svenska Mästerskapsserien.

Vi har också vunnit Sveriges Finska Klubbars Centralförb. mästerskap år 1967.

Vad vi gustavsbergare främst saknar så är det en idrottshall. Det är en stor ekonomisk börda för vår lilla klubb att vi måste spela alla våra serie-matcher borta.

Därför hoppas vi på hjälp och stöd från våra vänner i Gustavsberg.

GFK:s lagtränare i Volleyboll *Eino Haavisto.*

Övre raden lagledaren K. Oksanen, V. Kuski, T Starast, M. Friman, tränare och kapten för laget E. Haavisto, knästående R. Palosvirta, A. Salminen, A. Saarinen och S. Leino

Finska klubben arrangerade för femte året Allemanstävling på skidor. Här står klassvinnarna, fr. v. Heikkelä, Kjell Lundberg, Annika Lundberg, Veikko Kaasinen och Greger Åberg.

KONSUM • DOMUS

Distriktsstämmorna
till antalet tre var i år mer välbesökta än tidigare. När det gäller de två stämmorna i Gustavsberg bidrog givetvis de nya möteslokalerna till att flera medlemmar kom till stämmorna. Tredje distriktet samlades i Värmdö Bygdegård och även där var flera närvarande än tidigare. Vid dessa sammankomster redovisas föreningens verksamhet och utveckling och så gives tillfällen att fråga. Stämmorna valde enl. stadgarna 69 fullmäktige som sedan samlas till föreningens årsstämma, där bokslutet fastställes, och ansvarsfrihet beviljas för styrelsen. Årsstämman väljer styrelse, revisorer, ombud till KF:s distriktskongress samt ombud till andra närstående organisationer.

Årsstämman
hölls den 8 april. Det framlagda bokslutet fastställdes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. De avgående styrelseledamöterna Harry Pettersson, Linus Lindvall, Edor Svensk och Gunnar Mattsson omvaldes. Övriga ledamöter i styrelsen är Elis Sander, Edla-Sofia Arvidsson och Harry Johansson. Avgående lokalrevisorn Fritiof Fall omvaldes. Övriga revisorer är Evert Andersson samt av KF:s distrikt utsedd revisor.

Återbäringen
När tidningen når läsarna så har säkerligen återbäringspengar och saldobesked kommit genom posten. Det är stora penningbelopp som återgår till medlemmarna. Vårt gemensamhetsägda företag arbetar på en solid ekonomisk grund som byggts upp under 48 års verksamhet. Vi har genom samarbete fått en effektiv varuanskaffnings- och distributionsorganisation, som gör det möjligt att redovisa ett tillfredsställande överskott utan att detta har tillkommit genom höga marginaler.

Vägomläggning och utbyggnad av parkeringsplatsen i Centrum
Vid distriktsstämmorna redovisades hur omläggningen av vägen skulle klaras samt utbyggnad av parkeringsplatsen. Detta arbete, som utföres av Gatu & Väg AB är nu i full gång och beräknas vara färdigt den 1 juni.

Varuhusets utbyggnad
Projekteringsarbetet är i gång och bygghandlingarna torde vara klara inom de närmaste veckorna. Om byggnadsarbetet sedan kan påbörjas i höst bör vi ha utbyggnaden klar våren 1970.

Vårens aktiviteter
Lek med stenkulor brukar vara ett av de första tecknen att vintern börjar släppa sitt grepp. I Gustavsberg har vi också ett annat säkert vårtecken — båtarna och deras ompysslande innan man ger sig ut på det blånande havet. Båtägarna inom vårt försäljningsområde har varit inbjudna till den sedvanliga s. k. "Båtträffen". Den gick av stapeln i slutet av mars i Kristallsalen, där man talade om båtar, färg och annan utrustning som hör till. Man fick höra fackmän tala om de aktuella varorna och vidare drack man kaffe och Vårby öl.

Vårens modenyheter
har sedan länge varit på säljplats och hämtas dagligen av sina slutliga ägare våra kunder/medlemmarna.

Sommarmöblerna
har också kommit in och säljes som tidigare år till priser som ligger under de s.k. cirkapriserna.

Sommarplaneringen
har pågått i flera månader och vi anser oss vara välberedda att möta en intensiv sommarförsäljning både i varuhuset och butikerna. *G. M-n.*

Båtträffen.

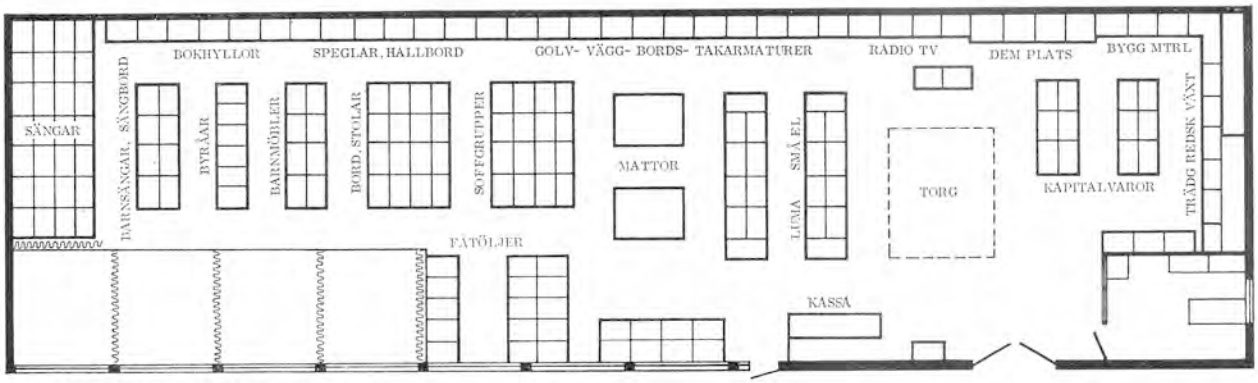

Nya Möbelhallen vid Skärgårdsvägen.

Domus Möbler får dubbelt så stor försäljningslokal

Sedan i mitten av mars har det pågått ett febrilt om- och tillbyggnadsarbete vid Konsums gamla centrum, Skärgårdsvägen.

Avsikten är att bereda Domus Möbelbutik ändamålsenliga försäljnings- och lagerlokaler. Dessutom skall den gamla affärsfastigheten, byggd 1889, restaureras och få lokaler för bank och Kem-tvätt. Som framgår av bilden förlängs nuvarande byggnaden mot öster, så att ytan blir dubbelt så stor. Den nya tillbyggnaden blir också försedd med källare, som kommer att användas som lagerlokal.

Huset mellan Möbelbutiken och gamla affärsfastigheten byggs också delvis om. I denna lokal blir det utrymme för godsmottagning och personalrum.

Den utbyggda försäljningslokalen får en ny tiptopp inredning och varorna kommer att kunna visas på ett mera överskådligt och tilltalande sätt.

Bland nyheterna i fråga om inredning kan nämnas att utmed skyltfönsterfasaden placeras "4 st interiörer" där möblerna kan visas i rumsmiljö. För kapitalvarorna ordnas en speciell demonstrationsplats med vatten och avlopp. Här kommer tvätt- och diskmaskiner att kunna demonstreras i full drift.

Till höger om ingången iordningställes en Konsumenthörna där aktuella konsumentupplysande böcker och tidskrifter kommer att ställas till kundernas förfogande.

Denna del av ombyggnaden, etapp 1, beräknas vara klar i mitten av maj.

Bank och Kem-tvätt i gamla affärsfastigheten

Den gamla affärsfastigheten närmast vägen kommer enligt stadsarkitektens önskan att få tillbaka sin ursprungliga exteriör. Det betyder bl. a. att den röda påbyggnaden mot väster kommer att rivas.

Inuti kommer bottenvåningen helt att byggas om. Här kommer bank och Kem-tvättlokal att inrymmas. Det blir Stockholms Läns Sparbank som kommer att flytta sin verksamhet från Kommunalkontoret hit till nya lokaler.

Kem-tvätten kommer att utrustas med 4 eller 6 kem-tvättautomater. Vem som skall driva denna verksamhet är ännu ej klart.

R. H-r.

Tre nya ornaminserviser på säljtorget i Domus.

Konferenssalen

som gamla kyrksalen och f.d. museet i gamla kontoret nu heter och fungerar som, har redan varit i bruk i ett bra tag och haft många besökare. Efter forcerat ombyggnadsjobb i februari hade VVS (Värme Vatten Sanitet) försäljningskonferens där. I slutet av april samlades KF:s industriledare från hela landet för ett par dagars sammanträdande. — Man sitter skönt i goda fåtöljer i rader för att höra föredrag och se bilder med hjälp av förstklassig teknisk utrustning. Eller man kan möblera om och konferera runt stora bord. Eller dricka kaffe! En fin mustig mörkgrön färg runt fönstren till det övriga vita, träpanel som bakgrund till Gustavsbergs äldre och yngsta produktion, ett vackert gammalt golv gör ett vänligt rum.

KOMMUNALT

På Fullmäktige-sammanträdet den 20 mars, anslogs 5.000:— kronor till Sällskapet Länkarna i Nacka, för ordnandet av ett övernattningshem för alkoholskadade. Nacka Stad, Saltsjöbadens Köping och Boo Kommun, kommer också att bidraga till detta projekt, som säkert blir till stor hjälp i Länkarnas arbete.

Till ombyggnad av Brandstationen, som är belägen inom Gustavsbergs Fabriker, anslogs 16.000:— kronor. Fabriken kommer att bidraga med lika mycket.

Installation av en helautomatisk aerotempers i reningsverket vid Farstaborg, kräver en kostnad av 3.600:— kronor, vilket Fullmäktige beslutade att tillstyrka.

Ett anbud från VIAK, för utredning av vatten- och avloppsfrågan för Gustavsberg och Värmdö, med anslutning till Sthlms Vattenledningsverk, antogs av fullmäktige.

I samband med denna fråga föreslogs, att en sammanställning skall ske, över de instanser i kommunen, som handlägger VA-frågor. Så blev även fullmäktiges beslut.

Till slut meddelades bl.a. att sökande har erbjudits tjänsterna som Drätselkamrer och Socialvårdschef i kommunen.

Till innehavare av den nyinrättade tjänsten som fritidskonsulent, har antagits herr Arne Lundberg, Gustavsberg.

AMP

Redovisningskontorist

För varierande uppgifter inom områdena driftsbokföring, kalkyler, statistik etc. söker vi intresserad kontorist med handelsgymnasium eller motsvarande utbildning och helst ett par års bokföringsvana.

Vi erbjuder kvalificerade arbetsuppgifter och vidareutbildning genom vår medverkan.

Upplysningar lämnas gärna av vår personalman K-E Gustavsson, 0766/301 00 ankn. 271.

Svar med sedvanliga ansökningshandlingar till Personalavdelningen, Gustavsberg.

Daghemsverksamheten – en ny epok

Artikeln nedan har vi ärligen saxat ur Blocket. Författaren, Yngve Nyström, numera syssloman i Sthlm, har under en lång följd av år lagt ner intresse och arbete på daghemsverksamheten i samhället.

"Gustavsbergs Daghem har öppnat" meddelade tidningarna den 18/4 1942. Därmed inleddes en aktningsvärd social verksamhet i vårt samhälle. Föreningen Gustavsbergs Daghem hade bildats. Den verkade sedan intensivt ända till i år. Dess verksamhet övergick då på kommunen och barnavårdsnämnden. Pionjärandan fanns där i början. Engagemanget och känslan av att uträtta något gagneligt i samhället följde styrelsen och personalens arbete i många år. Daghemmet uppmärksammades också utanför kommunens gränser och många och notabla besök ägnades hemmet.

Pionjärerna, det var kommunens ordförande Gunnar Andersson, fabrikens kamrer Arvid Ericson, fruarna Maj Borg, Elsa Pettersson och Clary Lindholm. De följdes senare av Vilhelm Gezelius, Gösta Dahlberg och Edla Arvidsson.

Föreningen bestod av betalande och understödjande medlemmar. De sistnämnda utgjordes av Kommunen och AB Gustavsbergs Fabriker. Vid starten upplät fabriken fastigheten vid Ekedalsvägen 1, senare kallad Blomkulan, och där öppnade man en, som det hette, Kindergarten och en daghemsavdelning. Föreståndare blev Elna Davén, kokerska Annie Bengtsson och barnbiträde Brita Olsson senare gift Löfblad. Lönerna bestämdes till per månad 125 kr, 80 kr och 60 kr. En gammal känd gustavsbergare, Kalle Severin, blev chef för värmepannan. Men 1944 "beslöts att utröna orsaken till den stora bränsleåtgången. Eventuellt skulle ny pannskötare anställas".

Verksamheten utvecklades. Man understödde barnkolonivistelser, förmedlade barnvakter och prövade klubbverksamhet för skolbarn, 1945 hade man 45 barn i Blomkulan. Årskostnaden uppgick till 18.000 kronor, varav kommunen och fabriken svarade för 5.500 kr var. År 1949 tillkom en provisorisk barnträdgård i Hästhagen, Gamle Svartens väg 7. Den upphörde 1957, då Åkerlyckans daghem startades. 1952 hade man startat familjedaghemsverksamheten, vilket då var nödvändigt för att klara det ökade behovet av barntillsyn. Slutligen tillkom barnstugorna i Lugnet förra året. Även kostnaderna steg år från år. 1955 passerades 100.000 kronorsgränsen. De understödjande fick betala 35.000 kr var. I år kommer det hela att kosta minst

Fritidshemmet i Lugnet.

750.000 kronor. Av fabriken har begärts ett bidrag på 268.000 kr. Man kan dagligen motta 150 barn på de olika avdelningarna. Familjedaghemmen tar hand om över 70 barn varje dag. Barnavgifterna har varit låga och är det fortfarande. Ingen inkomstprövning förekommer. För Stockholmskommunernas del föreslås nu likformig taxa, vilket för gustavsbergarna skulle betyda en kraftig höjning av avgifterna.

Daghemsföreningens epok är slut. Den finns där som en särpräglad del av vårt samhälles historia.

Y. N.

Gustavsbergs schacksällskap, som i likhet med de flesta fritidsföreningarna nu går mot sin avslutning på vintersäsongen, har haft en mycket god anslutning vid sina spelkvällar. Det förefaller också som om jämnheten i fråga om spelstyrka ökat. Tiomannalaget, som deltagit i koop. schackserien, har då åtminstone visat framfötterna och vi kan notera 6 vunna poäng av 6 möjliga. Detta betyder också att vi tog hem lagsegern i år, och det är alltså vår andra inteckning i det av Folksamkamraterna uppsatta vandringspriset. Folksam och Tre Kronor har inte slutspelat än om andra och tredje pris.

Klubbmästerskapstävlingen spelas i två klasser. Där är klass 2 klar, och vinnare av den blev Branco Stajevic, en mycket lovande schackspelare. I klass 1 leder H. Ericsson, och torde väl också vinna den klassen. Blixttävlingar har spelats 7 stycken, D. Grip har vunnit 4 och H. Ericsson 3.

Den 23 februari drabbade vi samman, Norr och Söder. Det var en trevlig och enligt deltagarna mycket intressant och spännande tävling. Söderlaget vann med minsta möjliga marginal, 1 poäng. Höstsäsongen kommer att starta med en returmatch, och Norr har lovat att Söder ska få på tafsen den gången. Vi får väl se.

B. Arvidsson

VÅREN HAR KOMMIT

Våren har kommit till oss på nytt
sitter i äppelträds topp
kvittrar farväl till vinter som flytt
ger oss om sommar hopp.

Följer solstrålars lekfulla glitter
bland takdropp och isbitars färd i bäcken
ser förundrad på glasflaskors splitter
och bortslängda påsar med oändlighetstecken.

Virvlar i sotet som hopats på gren
försöker omsider
tvätta naturen ren
från kvicksilver och biocider.

Men vårregnets strilande friskhet
blir tårar av svavel och bly
en dusch av orenlighet
som väter vår bleka hy.

Tussilagon tittar nyfiket opp
och sippan blå och vit
öppnar sin runda knopp
växer mot solen en bit.

Skymmes genast av giriga händer
som sliter dem bort
ej konstigt om våren vänder
om dess tid blir kort.

MARY

SAMUEL SVENSSON

Samuel Svensson är borta. Han föddes i Gustavsberg 9 dec. 1880 och började liksom andra gustavsbergspojkar i tioårsåldern vid fabriken. Redan från början visade han stor fallenhet för det svåra hantverksmässiga yrke som skulle bli hans i 60 år. S. arbetade på alla enkla maskingrupper som förekom på den tiden och när han trampat ur pojkåren blev han handmodellformare, det svåraste av alla "yrken" inom keramiken. Kort efter hans pensionering 1951 upphörde handmodellformningen. Nu har man andra metoder för att ge form åt keramiska ting.

Hans vänliga men bestämda och ibland knivskarpa ledaregenskaper gav honom snart flera poster inom både politiken och fackföreningsrörelsen. Det var Samuel Svensson och Karl Lindbom som fick i uppdrag att skriva det första avtalet för avd. 205 inom svenska "Grov och Fabriks." och det var han som fick möta arbetsgivaren i hårda dueller. I arbetsgivareföreningens lokaler där inte arbetarrepresentanter satt lika säkert som nu för tiden.

S. blev även ledamot av det då sammanslagna kyrko- och skolrådet, ordf. i fattigvårds- och nykterhetsnämnden och ordf. i kommunalnämnden, samt nämndeman. Allt detta inträffade efter det fackföreningen bildats, tidigare hade Fabriksledningen skött även kommunen.

När Samuel Svensson 1951 pensionerades efter 60 års tjänst var han ledamot av veteranklubben (där man måste ha minst 50 års tjänst) och självskriven som hantverkets ålderman. Hans bild som handmodellformare prydde en affisch som vandrade runt hela världen.

Nu fick han sitt sista uppdrag. Han startade pensionärsföreningen och blev dess förste ordförande.

Samuel S. var sedan barndomen med i missionsförsamlingen, i många år var han där ordf. i ungdomsföreningen och jag minns hur han lekte med oss på alla söndagsskolfester och juniorutflykter. Han hade även ett varmt intresse för vår vackra hembygd. Toppen var att cykla ut till Mölnvik där roddbåten låg och ro ut till "Dalkarln", Lagnögrynnan, eller Fattigviken och lyssna på naturen och försöka lura en abborre. Jag tror att det var dessa intressen och hans exemplariska leverne som gjorde honom så gammal.

En porslinsarbetare blev i hans barndom cirka 35 år. Han yttrade själv när jag gjorde en bandinspelning med anledning av hans 80-årsdag. "När jag tänker på allt jag varit med om tycker jag att det är ett under att jag lever."

Det är få människor förunnat att få sluta sina dagar efter ett långt och lyckligt familjeliv och att få föda upp en stor barnskara där alla artat sig väl. Det är få förunnat att, när man haft utsatta poster inom så väl samhället som fackföreningsrörelsen, inte ha en enda fiende.

Det är unikt att när man slutar sina dagar vara sörjd och saknad, inte bara av sina närmaste, utan av hela bygden.

Torsten Rolf.

För vänligt deltagande vid min makes och vår faders, Samuel Svenson, bortgång samt för den vackra blomstergärden vid hans bår framföra vi härmed vårt varma tack till vänner, grannar, arbetskamrater, Missionsförsamlingen, Pensionärsföreningen, Veteranklubben, Konsumtionsföreningen, Gustavsbergs kommun och Gustavsbergs Fabriker.

Ellen Svenson
Barnen

GLASSEN

Det här jag vill berätta om, ligger så långt tillbaka i tiden, så att somrarna ännu var långa och varma och det nödvändiga regnet troligen föll om nätterna eftersom minnesbilderna alltid berättar om sol över grönska och frodig växtlighet.

Största delen av min barndom upplevde jag i ett av nordbohusläns stenhuggardistrikt, socknen heter Tanum och är känd för hällristningar och små idylliska badorter. Fast för mig är idyllen sprängd av människors svält och bekymmer, ingen bra bakgrund för matminnen. Eller ger kanske knappheten, halvhungern relief åt festminnet, mättnadens salighet.

Jag var tio år, året var 1926, strejk utbröt i stenindustrien, det året började depressionen för oss som levde av den näringen. Mina föräldrar var, som så många andra av stenhuggarnas skrå, av bönder komna och räddade sig snabbt över till småbrukarens magra men säkrare levebröd, så att den verkliga nöden gästade aldrig vårt hus. Men vad jag såg som barn av det som stolt doldes bakom rikblommande pelargon och bårdstärkta trådgardiner har för alltid färgat min inställning till samhälle och medmänniskor.

Stenhuggarfolkets försynta bön om hjälp till självhjälp drunknade i hungerskriken från företagsammare landsändar. Min far visste det, han var en av dem som med så liten framgång kämpade för de nödställda. Människans rätt till arbete var ingen självklar förmån.

Det här var ju egentligen inte det jag skulle berätta om men matminnet behöver sin bakgrund. Ännu hade min familj ingen jord och jag gick varje kväll till en granngård efter mjölk. Där regerade ett gammalt barnlöst par, Olaus och Hilma, han en stor och gemytlig fjärdingsbonde och hon en mager och av hårt arbete märkt kvinna. För Olaus hörde till dem som var kända för stor maklighet och som det oftast blir på en gård där bonden själv inte arbetar för två, där får en ambitiös kvinna utföra det övermänskliga. Faktum är, att det jag mest minns av de två, är Olaus klädd i blåkläder och stövlar utsträckt på en högt uppbäddad säng och kommenderande Hilma, inte utan kärv vänlighet, till sysslor som han väl rätteligen borde utfört själv.

Han hade tydligen fattat ett visst tycke för tösongen — det var jag det. Den arma Hilma tvingades till min förtvivlan ofta att lämna sitt brådskande arbete för att duka fram kaffe och kakor till mig, för att jag skulle trivas. Det gjorde jag nu inte för småkakor har aldrig varit min svaghet, Hilma var inte precis pedant och hushållsgrisen var lika ofta i köket som i stian intill. Intet ont skall sägas om grisar, de kan vara lika renliga som andra djur, men Hilmas grisar var tydligt miljöskadade.

Olaus dog plötsligen det året, och mina föräldrar slutade att skoja om hans maklighet. Det var en sjukdom som välte honom över ända i sängen för jämnan och som slutligen lade honom i en alltför tidig grav. Hilma gav honom en präktig begravning och när mina föräldrar återvände från det efterföljande kalaset, hade de hälsningar med från Hilma till mig, att tösongen skulle komma och avsmaka alla läckerheter. Olaus skulle genom henne bjuda mig en sista gång på sådant han hade trott att jag tyckte om. Den här gången hade han haft rätt. Jag blev salig över lyckan att få avbeta ett äkta lantligt smörgåsbord, med små underbara köttbullar, dallrande aladåber, revbensspjäll, stek och omeletter. Och ljuvligheters ljuvlighet: det skulle bli glass till efterrätt! Det hade varken jag eller mina syskon smakat förr men hört beskrivas på det mest hänförande, så förväntningarna var otroligt högt spända.

Att mina syskon nästan grät av avund, gjorde inte min lycka mindre. Mamma försökte förklara för dem varför just jag var utvald, på sitt vanliga kanske inte alltför taktfulla sätt: Olaus tyckte om'na, hon e inte vacker men hon har ett sånt trevligt sätt.

Jag traskade iväg. Det var sommar, jag följde stigen ner till bäcken och stannade vid min rasteplats i dalen, det gick ju inte an att visa sig för angelägen och Hilma skulle ha tid att mjölka färdigt. Bäcken under al och hägg älskade jag, den småpratade och kluckade så trivsamt förbi på sin färd mot västerhavet som mullrade i fjärran. På stränderna fanns en rikedom av ängsblommor som ingenstans annars. Jag satt mitt ibland gullpudra och darrgräs, daggkåpa, tjärblomster och åkervicker, hundloka och baldersbrå, strandhatt och jungfru

Marie nycklar, och uppför stenarna i gärdesgården klättrade kaprifolen.

Just där alarna stod som tätast ledde en sviktande spång över bäcken och jag gick alltid på den med samma känsla av fara. När jag steg in under trädens dunkel mindes jag plötsligt Olaus som var död och som bjudit mig på en sista fest. Jag blev med ens iskall och var alldeles säker på att Olaus väntade i solljuset på andra sidan bäcken, vilande på åkerrenen och med en skämtsamhet i beredskap åt tösongen. Men över kom jag i alla fall, Olaus fanns inte där men jag kom ändå med en sjusärdeles fart till Hilmas trappa där hon tog emot mig, svartklädd och lite främmande i ovana kläder men ändå jordnära och trygg. Jag följde henne in i det solvarma köket där flugorna surrade i fönstret och all kalasmaten stod tätt på köksbordet. Hilma dukade fram tallrik och verktyg på en hörna och jag satte mig efter nödigt krusande ned för att njuta detta lukulliska överdåd.

Hilma kände alla variationer i krusandets konst, så intet av bordets håvor gick mig förbi och så kom då den oförgätliga stund då glassen skulle hämtas fram ur källarens mörker. Förvaringskärlet lyftes ur ämbarets is och Hilma lade upp en stor portion i en skål. O, underbara förväntans ögonblick! Hilma såg betänksamt på härligheten, sen hörde jag henne muttra: De kan aldri vara bra för en barnmage me sånt kallt styggelse, ja värmert allt. Varefter hon resolut ställde glassen bredvid kattskålen på spisen och jag såg med fasa hur den långsamt smalt ned. Mitt inre var ett enda instängt protestrop som hotade spränga alla fördämningar och jag stoppade febrilt små, små köttbullar i munnen för att hindra en sådan katastrof, för barnens århundrade stod ännu på fel sida om sin tröskel. Ja, jag sansade mig, fick tallriken framför mig och för all del, ljummen vaniljsås går an det också om man inte är bortskämd med sötsaker, så jag var nöjd trots allt. Att glasshärligheten förvandlades av spisvärme och omtanke till soppa, det behövde ju aldrig syskonen få veta och proppmätt och belåten släntrade jag hem igen, en mager och tanig tösunge, ingen oäven illustration till mitt fattiga landskap. *Av Edla Sofia*

HJÄRTAN OCH NJURAR

Amatörteater, det var verkligen längesen jag såg sådan. Inför fullsatt salong i Gustavsbergsteatern gav Scenstudion Hjärtan och njurar av John Patrick. För andra gången, första gången 1960. Det var en stimulerande upplevelse. Ett intryck av gott samarbete, fint ensemblespel var det första. Ingenstans på scenen rådde stiltje. Det tysta spelet i utkanten av den koncentrerade handlingen fördes hela tiden med stor naturlighet. En stillsam humor kring detta komedi-drama om mänskliga relationer och kontaktförsök gav tillfällen till många förstående leenden och skratt.

Den i sig själv inneslutne, sturigt känslige huvudpersonen Lachie gjordes på ett självklart sätt av Sven Andersson. Samspelet mellan honom och den stingslige också han känslige Tommy, Arvid B. Bergström var fullt under ytan. Syster Margaret, Ulla Svensson, gav fint uttryck åt det yrkesmässiga handlaget med ett knippe manliga patienter och den egna känsligheten i situationen. Doktorns, Aina Lindahl, kärva saklighet, Bergströms finurligt "dumma" fryntlighet, Hilding Ohlsons underfundighet, Rune Malm som höll sig lite på sin kant, den charmfullt leende, ordlöse negern Bloosom, Göte Viklund, den rytande ordonansen Tommy Norman — ingen föll ur ramen.

Man förstår att Bengt Blomgren måste vara en nästan idealisk ledare för amatörer. Han verkar själv vara en "amatör". (Amatör kommer ju av latinska amare = älska.) Jag vill sluta med att citera hans ord om Scenstudion: "Som sagt — min respekt för amatörteatern — läs gärna: Gustavsbergs Scenstudio — har med åren bara ökat. Jag skulle emellertid önska att gustavsbergarna i gemen fick upp ögonen litet mer för sin "egen" teater, den är verkligen värd det." Visar inte de många besökarna att hans önskan går i uppfyllelse? *Margareta*

Födda

25.1 Birgit Susanne, dotter till verkst.arb. Raimo Olavi Sassi, Björnskogsv. 20 A och h. h. Birgit Ingeborg f. Lindblad
1.2 son till svetsare Sven Rolf Lundström, Mariag. 1 och h. h. Inga-Maj Kristina Hanny f. Toftén
2.2 Lena Ellinor, dotter till chaufför Rolf Hans Leo Andersson, Meitens v. 11 och h. h. Gunnel Hedvig f. Uusitalo
5.2 Jean Roland, son till fabr.arb. Rolf Gustav Andersson (Lilja) Mariag. 7 och h. h. Inger Britt Mari f. Sjöstedt
6.2 Anita Mirjami, dotter till fabr.arb. Antero Vasankari, Terr. 13 och h. h. Raila Inkeri f. Myllymäki
7.2 Paul Nicklas Wilhelm, son till formgivare Jan Peter Vilhelm Pien, Nunnev. 3 och h. h. Irene Marion f. Borg
10.2 dotter till tjm. Bo Anders Wester, Meitens v. 7 och h. h. Margareta f. Andersson
13.2 Jalo Paavali, son till chaufför Aimo Ilmari Janhunen, Skeviksg. 8 och h. h. Raili Annikki f. Vuorenmaa
13.2 Carina Elisabeth, dotter till styckm. Tommy Lars Ove Persson, Villag. 5 och h. h. Solbritt Signe Margareta f. Bäckström
14.2. Kenneth Peter, son till telearb. Bo Kenneth Karlsson, Björnskogsv. 6 C och h. h. Kerstin Carina Minette f. Karlsson
16.2 dotter till yrkeslärare Seth Ingemar Eriksson, Rådjursvägen 41 och h. h. Hilkka Matilda f. Sassi
17.2 Anna Carin, dotter till förrådsarb. Alf Aldor Sixten Rosén, Nunnev. 9 och h. h. Gun Ingeborg f. Sydenhag
20.2 Lisen Helena, dotter till folkskoll. Karl Erik Tempte, Meitens v. 9 och h. h. Gunnel Linnéa f. Sandberg
21.2 dotter till fabr.arb. Bruno Cadario, Kullen 4 och h. h. Siv Gunborg f. Larsson
23.2 Anna Charlotta, dotter till ing. Helge Karl-Erik Skog, Styrmansv. 10 B och h. h. Stina Margareta f. Witt
27.2 dotter till fabr.arb. Emanuele Muraca, Ingaröv. 2 och h. h. Grazia f. de Luca
29.2 Annika Maria, dotter till mek. Karl Roland Biberg, Hästhagsterr. 9 och h. h. Anita f. Friberg
5.3 Anders Sven, son till fabr.arb. Hans Sven Eriksson, Meitens v. 25 och h. h. Eivor Berta Sibylla f. Johansson
6.3 Erik Oskar, son till formgivare Sven Erik Juhlin, Hovv. 31 och h. h. Siv Margareta f. Larsson
7.3 Thomas Erik, son till fabr. arb. Lars Erik Moberg, Styrmansv. 6 C och h. h. Mona Louise f. Persson
9.3 Lars Petter, son till folkskoll. Per Staffan Lundgren, Björnskogsv. 17 F och h. h. Kerstin Maj-Britt f. Gustafsson
15.3 dotter till chaufför Jan Hugo Mejfeldt, Meitens v. 3 och h. h. Gun Inga Stina f. Johansson
20.3 dotter till byggn.arb. Göran Viklund, Styrmansv. 4 C och h. h. Barbro Lilian f. Boman
27.3 Lena Marie, dotter till åkeriägare Karl Douglas Ragnar Undin, Styrmansv. 8 E och h. h. Ingegerd Marie-Louise f. Rylander
21.3 dotter till mek. Elof Vilhelm Kjellstrand, Meitens v. 3 och h. h. Evy Irene f. Thyberg
1.4 Tanja Tuulikki, dotter till fabr.arb. Seppo Aaro Lyly-oja, Höjdg. 1 och h. h. Liisa Marjatta f. Ojaniemi
7.4 dotter till fabr.arb. Esa Juhani Pitkälä, Hästhagsv. 2 A och h. h. Soili Sinikka f. Piepponen
8.4 dotter till transp.arb. Oskar Runo Eriksson, Ingaröv. 4 och h. h. Yvonne Anne Marie f. Ekholm

Vigda

3.2 Lars Erik Storbacka och Ylva Margareta Elisabet Andersson (Lilja)
28.1 Martti Kalevi, Silventoinen och Carita Margareta Siberg
2.2 Oskar Runo Eriksson och Yvonne Anne Marie Ekholm.
24.2 Kurt Evert Hansson och Ingegerd Berit Hultgren
9.3 Hans Roger Fredblad och Ulla Birgitta Eriksson
13.4 Bo Nils Åke Nilsson och Berit Christina Persson

Döda

26.1 f. pressaren Karl Holger Ingemund Johansson, Mariaplan 9 *55 år*
29.2 Fru Maria Box f. Lundkvist, Ålderdomshemmet *79 år*
29.2 Porslinsarb. Hugo Sassi, Trallbanev. 6 A *64 år*
6.3 Fru Gertrud Matilda Nyström f. Vesterlund, Grindstug. 2 *73 år*
19.3 f. handmodellformaren Samuel Andreas Gobat Svensson, Mariaplan 7 *87 år*
4.4 Ingenjör Karl Olof Roland Jansson, Björnskogsv. 14 A *52 år*

Tack

För allt vänligt deltagande och för alla vackra blommor vid vår mammas, Gertrud Nyström, jordfästning vill vi härmed framföra vårt varma tack.

Torbjörn och Gudrun

För de hyllningar som kom mig till del på min 50-årsdag, ber jag att till Fabriken, arbetskamrater samt släkt och vänner, framföra mitt hjärtliga tack.

Signe Berglind

För all vänlighet och uppvaktning på min 50-årsdag framför jag mitt hjärtliga tack.

Fritz Bergqvist

Mitt hjärtligaste tack till företagsledning, arbetskamrater, släkt och vänner för all vänlig uppvaktning på min bemärkelsedag. *Britta Holmgren*

För all vänlighet och uppvaktning på min 60-årsdag framför jag mitt hjärtliga tack.

Martin Lövgren

Ett hjärtligt tack till fabriksledning, arbetskamrater och vänner för uppvaktningen på min 50-årsdag.

Elvira Fonsati

Ett hjärtligt tack till Gustavsbergs Fabriker, arbetsledare, arbetskamrater och vänner för all uppvaktning på min 70-årsdag. *Johan S. Olsson*

KONFIRMATION

Kyrkoherde Hallin sitter här framför sina konfirmander. Detta är hans sista konfirmandgrupp i Gustavsberg. Vår herde går i pension i år. Nedan följer pojkar och flickor i bokstavsordning.

POJKAR: *Bo Andersson, Benny Bergkvist, Kent Bergqvist, Bengt-Åke Djupdahl, Martin Edvardsson, Håkan Englund, Christer Ericsson, Jan Frisk, Peter Högberg, Berndt Högren, Tommy Jakobsson, Bengt Tommy Johansson, Tommy Johansson, Tony Karlsson, Ivar Karlsson, Hans Kastman, Sven Ove Lindgren, Anders Lundqvist, Ari Nauska, Johan Remmel, Stefan Rydell, Mikael Sameulsson, Leif Södergren, Hans Christer Östlund.*

FLICKOR: *Ylva Berglöf, Marie-Louise Corrias, Ulrica Engblom, Anni Forsberg, Madelene Gavazzeni, Ulla Havia, Anne Hedberg, Pia Holmér, Anette Jansson, Kerstin Jansson, Anna-Lena Johansson, Liselott Lindgren, Ann-Christine Ljungekvist, Berit Nilsson, Ann-Cathrin Nilsson, Yvonne Nilsson, Anette Nord, Pia Nordström, Ann-Charlotte Nyman, Barbro Weijsfelt.*

För den vänliga uppvaktningen på min födelsedag, och i samband med min avgång ur tjänst, tackar jag företagsledningen, företagsnämnden, skyddskommittén, förslagskommittén, veteranklubben, fackföreningen, SALF, TPF:s samarbetskommitté, Finska klubben, Forum, arbetskamrater på olika avdelningar och alla andra personliga vänner i Gustavsberg.

Gösta Dahlberg

Ett hjärtligt tack till alla som uppvaktade mig på min 60-årsdag.

Elis Sander

Ett hjärtligt tack till fabriksledning, verkstadsklubb, gamla grannar, vänner och bekanta för uppvaktningen på min 60-årsdag.

Gösta Erixon

Ett varmt tack till Gustavsbergs baptistförsamling, pensionärsföreningen, släkt och övriga vänner för den storslagna uppvaktningen på min 70-årsdag.

Jenny Nyström

För vänlig hågkomst på min 60-årsdag ber jag få framföra mitt hjärtliga tack till AB Gustavsbergs fabriker, arbetskamrater, släkt och alla vänner.

Einar Ullberg

Ett hjärtligt tack för all uppvaktning på min 70-årsdag.

Katarina Höösт

Ett varmt tack till mina vänner och bekanta för blommor och presentkort på min 65-årsdag.

Ida Goldman

VÅRVISA

I kärr och myr ett ljuvligt porl
och bristande små hängen
de lyss till bäckens muntra sorl
så vårglad i refrängen.

Var fröjd i vårens sköna tid
den liksom läker såren
från vintervåndan hemmavid
som tär så hårt med åren.

En solig dag i träportal
man kommer himlen nära
förnyelsen i skogens sal
vill tack till Gud frambära.

Ett tack för undret varje år
med fåglars flykt och kvitter
för blomstertid som föreslår
och färd på böljors glitter.

ARNE THULIN

Studentskiva på 1600-talet

Ur "Svenska Gästabud från alla tider", en bok sammanställd av Mats Rehnberg, knycker vi med glatt mod nedanstående kalasräkning. Vi hoppas givetvis att den kan vara till hjälp och stöd för alla föräldrar vars barn i vår skall begå vår sista traditionella studentexamen. Glasräkningen kommer att glädja avd. A, men oss emellan, varför inte använda Ornamin- eller pappersmuggar.

Expenser till Conventet, som hölls upp i stora salen hos Leijmans änka vid nya torget (Stora Torget) Anno 1689 vid Pingsttiden.

	Daler	öre
Inköparen som reste till Stockholm, till hästlegor fram och tillbaka, samt förtäring och kammar i Stockholm på fem dagars tid som Specialen utvisar	31	14
En åm franskt vin av bästa slaget	150	
7 Fat Mumma à 21 Dal. Fatet	147	—
200 Citroner à 24 Dal. hundra	48	
Valnötter 23 skockar à 12 öre sk.	8	20
Kardus Tobak à 14 m. skålpundet, pipor och en låda att lägga det uti	12	24
Bropenningar vid Skeppsbron för mumman, åkarlönen, vindragare och bärare, som Specialen utvisar	5	24
Frakt för 8 fat mumma, där ibland ock det Mummafatet kommer (som lantmännen köpte av Monsr. Holstenio)	6	—
Frakt för vinet, citroner och tobak	2	—
Åkare i Upsala	1	24
Granris 2 lass	2	
Spik och tellnickor	1	4
Rosor till skänken		4
Ljus	1	8
Leijs-änka för lånade konterfej till salens prydnad	3	—
Musikanter 4 st.	72	—
Strängar till musikanterna		30
Skallmejblåsare 4 st.	23	—
Fattiga		24
Av Monsr. And Holstenio köpt ett fat mumma	21	6
Även av Holstenio köpt 24 citroner	6	—
Av Rådman Anders Anderson köpt muskateller vit till första Konventsdagen för professorerna	23	12
Till Leijmans änka efter ingiven räkning För måltiden första dagen, som specialen utvisar	200	

ANDRA DAGEN

Färsk lax och bröd		28
Ljus	1	—
Sillsalla 7 fat	5	8
Färsk lax 4 fat	6	—
Smör och bröd	1	16
Än (mera) sill, smör och bröd	1	8
Stek ett fat	5	—
Brännvin ett glas		4
Än färsk lax ett fat		16

TREDJE DAGEN

Sillsallad 2:a fat	1	8
Färsk lax och bröd	3	27
Brefftobak 12 st.	1	16
Pipor 12 st.	1	8

SÖNDERSLAGIT

Ölglas 130 st.	48	24
Vinglas 10 st.	6	8
Vinremmare 11 st.	3	12
Flaskor 7 st.	3	16
Ett fat mumma	30	—
Hyra för salen, källare etc.	12	—
En tennstake förkommen	5	—
Ljus	2	—
Skorpor och kringlor alla 3 dagarna	5	—
Leijmans jungfrur för sitt omak	23	—
Pigan Kerstin	3	24

Bliva alltså utgifterna till konventet Dr 960:21 öre av vilka 105 Dal. och 7 öre ännu är obetalt.

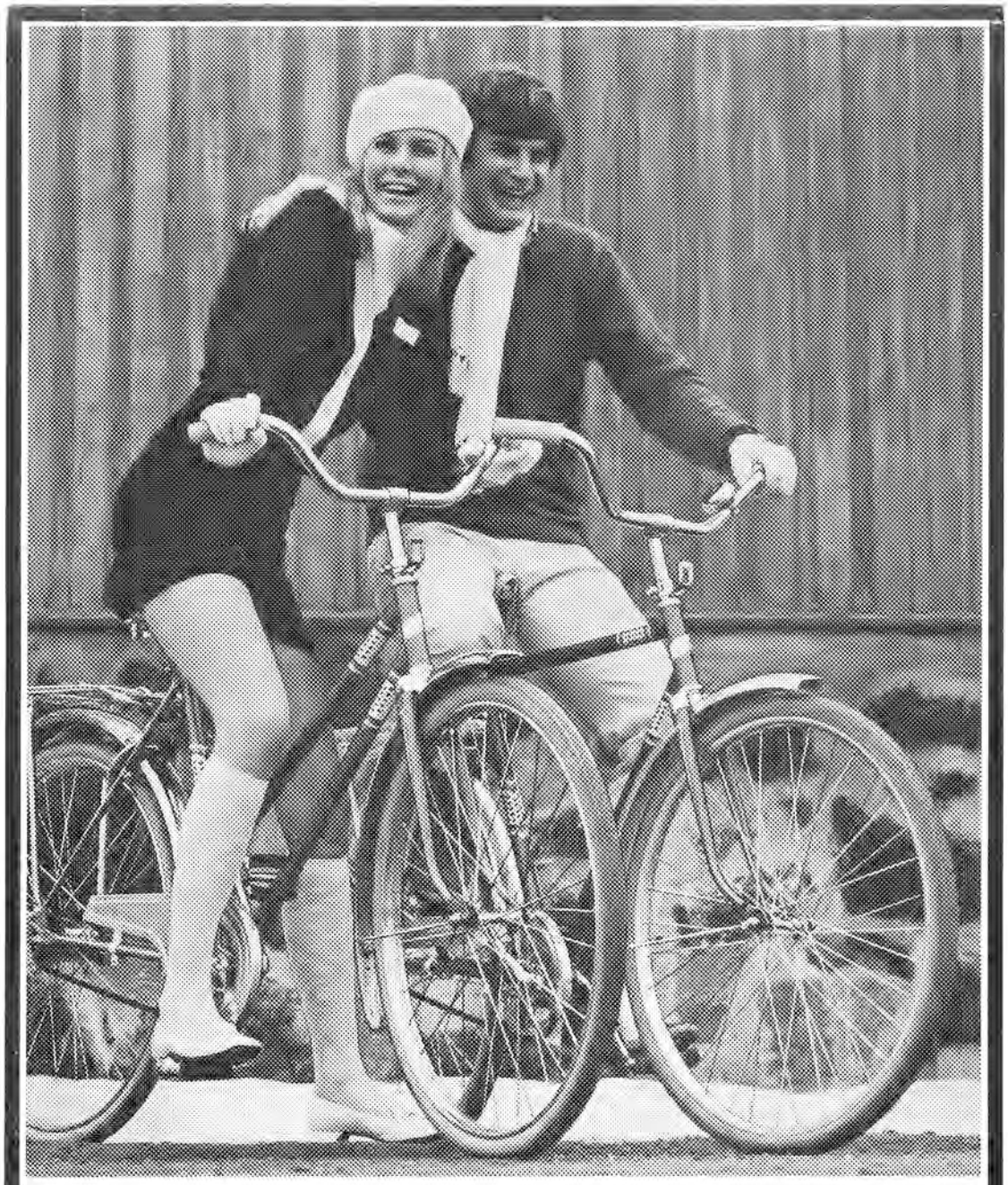

Trampa Trim i trafiken

Herr- och damcykel 26″ hjul. Fälgar och skärmar av eloxerad lättmetall. Färger: röd eller blå **275:-**

Herr- och damcykel, lyxmodell 26″ hjul. Skärmar av rostfritt kromstål, fälgar och ekrar av rostfritt stål. Torpedo Duomatic växelnav. Färger: grafitgrå (herr), cromgrön eller ceriseröd (dam) **365:-**

Pojk- och flickcykel. Fälgar och skärmar av eloxerad lättmetall, förzinkade ekrar. Färger: blå eller guldockra (pojk), röd eller cromgrön (flick).
Med 24″ hjul **250:-**
Med 20″ hjul **240:-**

Pojk- och flickcykel 17″ hjul. Förkromade fälgar, lättmetallskärmar, förzinkade ekrar. Färger: blå (pojk) eller röd (flick) **165:-**

Speedway pojkcykel. Förkromade stålfälgar, skärmar av rostfritt kromstål, förzinkade ekrar. "Speedwaylimpa". Färger: blå eller guldockra.
Med 20″ hjul **265:-**
Med 24″ hjul o ribb/nabbdäck **285:-**
Med 24″ hjul och Torpedo Duomatic växelnav. Färg: grafitgrå **325:-**

Speedway pojkcykel 17″ hjul. Förkromade stålfälgar, lättmetallskärmar, förzinkade ekrar. "Speedwaylimpa". Färg: blå **195:-**

cirkapriser inkl. oms.

DOMUS

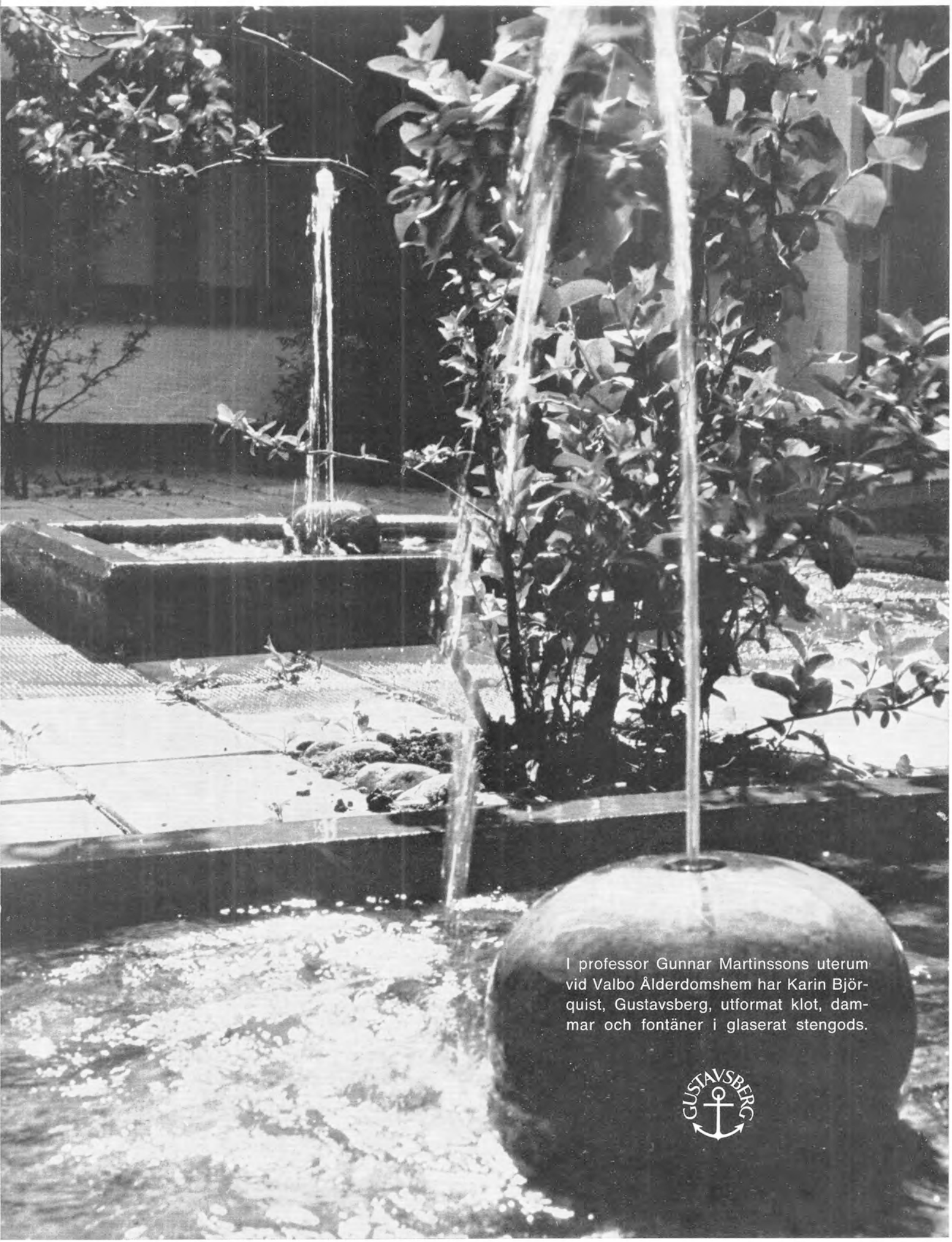

I professor Gunnar Martinssons uterum vid Valbo Ålderdomshem har Karin Björquist, Gustavsberg, utformat klot, dammar och fontäner i glaserat stengods.

GUSTAVSBERG

Pris 1:75 inkl. oms.